

**VALSTYBINĖS DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJOS
2004 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA**

Vilnius, 2005

TURINYS

Įvadas	4
1. Duomenų valdytojų veiklos priežiūra	6
1.1. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimas	6
1.1.1. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai	8
1.1.2. Skundai, kuriuos nagrinėjant nebuvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai dėl pasibaigusiu terminų.....	15
1.1.3. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo teikti nurodymai.....	16
1.1.4. Skundai, kuriuos nagrinėjant pažeidimai buvo pašalinti tikrinimo metu.....	17
1.1.5. Skundai, kuriuos nagrinėjant nebuvo nustatyta Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimų	17
1.2. Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimai Inspekcijos iniciatyva.....	17
1.2.1. Tikrinimai, kuriuos atlikus buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai.....	18
1.2.2. Tikrinimai, kuriuos atlikus nebuvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai.....	18
1.2.3. Tikrinimai, kuriuos atlikus buvo teikti nurodymai	18
1.2.4. Tikrinimai, kurių metu nebuvo nustatyta Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimų	19
1.3. Išankstinė patikra	19
2. Asmens duomenų valdytojų valstybės registro tvarkymas.....	20
3. Duomenų apsaugos plėtojimas.....	24
3.1. Teisinės bazės kūrimas	24
3.1.1. Teisės aktų rengimas	24
3.1.2. Teisės aktų ir duomenų valdytojų pateiktų dokumentų derinimas.....	25
3.2. Metodinė pagalba	26
3.2.1. Europos Sąjungos dokumentų vertimai	26
3.2.2. Inspekcijos parengtos rekomendacijos.....	27
3.3. Konsultacijos	28

3.4. Prašymų teikti duomenis duomenų gavėjams, esantiems užsienio valstybėse, nagrinėjimas	29
3.5. Visuomenės informavimas.....	30
4. Tarptautinis bendradarbiavimas.....	31
4.1. Paklausimai ir informacija iš užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų	31
4.2. Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose	32
4.3. Tarptautinių renginių organizavimas.....	33
4.4. PHARE projektas.....	33
5. Veiklos gairės.....	35

IVADAS

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, duomenų apsauga įgijo dar didesnę reikšmę.

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija), yra nepriklausoma institucija, vykdanči Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAĮ) priežiūrą.

Inspekcija, bendradarbiaudama su kitų šalių duomenų apsaugos priežiūros institucijomis, teikia informaciją joms apie savo veiklą, administracinius gebėjimus bei naujoves, taip pat organizuoja renginius aktualiais duomenų apsaugos klausimais.

2004 metais Inspekcija įgijo lygiateisio nario statusą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (toliau - Direktyva 95/46/EB) 29 straipsnio darbo grupėje asmenų apsaugai tvarkant asmens duomenis. Lietuvos Respublikos Seimui ratifikavus Europolo konvenciją, Konvenciją dėl informacijos technologijų naudojimo muitinės tikslais ir šioms Konvencijoms įsigaliojus Lietuvoje, Inspekcija tapo Europolo jungtinės priežiūros institucijos, Šengeno jungtinės priežiūros institucijos, Muitinės jungtinės priežiūros institucijos lygiateise nare. Inspekcija taip pat dalyvauja Europos Tarybos Konvencijos ETS Nr. 108 Konsultacinio komiteto, tarptautinės darbo grupės dėl duomenų apsaugos telekomunikacijose veikloje. Ši narystė suteikia galimybę perimti naudingą kitų Europos Sąjungos valstybių duomenų apsaugos praktiką, konsultuotis su kitų valstybių duomenų apsaugos priežiūros institucijomis, gauti naujausią informaciją apie aktualijas asmens duomenų ir privatumo apsaugos srityje. Narystė šiose organizacijose bei darbo grupėse įpareigoja Inspekciją aktyviai dalyvauti ir reikšti poziciją sprendžiant klausimus, susijusius su asmens duomenų apsauga.

Siekiant užtikrinti veiksmingą duomenų apsaugą, didelis vaidmuo tenka priežiūros institucijai – Inspekcijai. Europos Bendrijų teisė nustato, kad tokios institucijos turi padėti asmenims apsaugoti jų teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą ir kartu prisidėti prie sąlygų laisvam duomenų judėjimui sudarymo.

Svarbiausieji Inspekcijos veiklos tikslai yra plėtoti duomenų apsaugą, prižiūrėti asmens duomenų valdytojų veiklą tvarkant asmens duomenis, kontroliuoti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą, kovoti su duomenų tvarkymo pažeidimais ir užtikrinti duomenų subjekto teisių apsaugą.

2004-ieji metai Inspekcijai buvo dinamiški, kupini permainų ir naujovių. Keitėsi teisinė bazė, reglamentuojanti Inspekcijos veiklą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į Inspekcijos poreikius, padidino Inspekcijos etatų skaičių ir biudžeto lėšas. Žiniasklaidoje labai dažnai būdavo nušviečiami asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos klausimai.

Inspekcijos veiklos plane 2004 metams buvo numatyta išnagrinėti 600 duomenų valdytojų pranešimų apie duomenų tvarkymą. Buvo numatyta gauti bei išnagrinėti 50 asmenų skundų (prašymų) ir atlikti 300 patikrinimų, atsakyti į 10 Konvencijos ETS Nr. 108 šalių paklausimų. Planuota parengti 50 išankstinės patikros išvadų, 15 metodinių dokumentų, derinti 40 teisės aktų ir duomenų valdytojų dokumentų, suteikti 1200 konsultacijų, įskaitant išnagrinėtus prašymus dėl leidimų teikti duomenis užsienio valstybių duomenų gavėjams, parengti 4 teisės aktus ir 50 visuomenės informavimo priemonių, parengti 30 išvadų dėl ES institucijų rengiamų dokumentų bei patenkinti 10 duomenų subjektų prašymų dėl ADTAĮ 23 straipsnio įgyvendinimo.

Inspekcijos pasiekti kiekybiniai 2004 metų veiklos rodikliai yra tokie: išnagrinėti 896 duomenų valdytojų pranešimai apie duomenų tvarkymą, išnagrinėti 87 asmenų skundai (prašymai), atlikti 365 patikrinimai, atsakyta į 18 Konvencijos ETS Nr. 108 šalių paklausimų, parengtos 136 išvados dėl išankstinės patikros, parengta 15 metodinių dokumentų, derinti 172 teisės aktai ir duomenų valdytojų pateikti dokumentai, suteiktos 1885 konsultacijos, išnagrinėtas 1 prašymas dėl leidimo teikti duomenis užsienio valstybių duomenų gavėjams, parengti 4 teisės aktai ir 61 visuomenės informavimo priemonė, parengtos 45 išvados dėl ES institucijų rengiamų dokumentų. Neįvykdytas patenkintų duomenų subjektų prašymų dėl ADTAĮ 23 straipsnio įgyvendinimo skaičius, nes dėl dalies lėšų skyrimo pilnai neįdiegta IS „Pagalba“.

2004 metais Inspekcija ne tik įvykdė daugumą 2004 m. strateginiame veiklos plane numatytų rodiklių, bet dalį jų viršijo net kelis kartus.

Šioje ketvirtoje oficialioje Inspekcijos metinėje ataskaitoje išsamiai atspindėti duomenų apsaugos priežiūros institucijos atlikti darbai.

1. DUOMENŲ VALDYTOJŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRA

Per 2004 metus Inspekcija išnagrinėjo 87 asmenų skundus (prašymus), atliko 365 asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus, išnagrinėjo 136 pranešimus dėl išankstinės patikros.

1.1. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimas

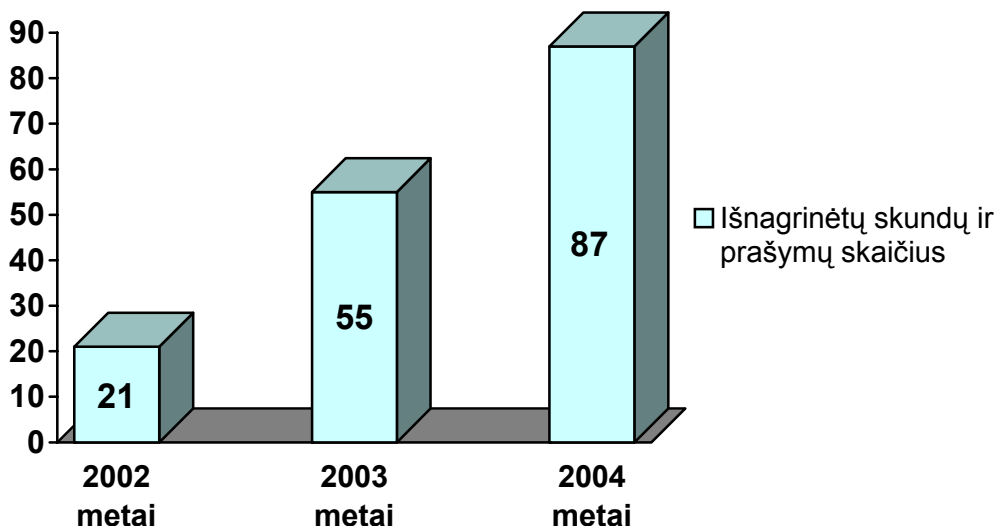
ADTAI suteikia teisę kiekvienam Lietuvos Respublikos gyventojui kreiptis į duomenų valdytoją dėl jo asmens duomenų tvarkymo. Duomenų subjektas turi teisę kreiptis į Inspekciją ir skųsti duomenų valdytojo veiksmus (neveikimą), kai duomenų valdytojas neįgyvendina jo teisių arba jas įgyvendina netinkamai.

Viešojo administravimo įstatymas numato, kad asmenys (pareiškėjai) turi teisę kreiptis tiesiogiai į viešojo administravimo instituciją, taip pat į Inspekciją, pateikdami rašytinį prašymą. Institucija privalo priimti asmenų prašymus ir juos nagrinėti pagal savo kompetenciją. Tokių prašymų nagrinėjimas negali tęstis ilgiau nei 30 dienų, jei įstatymai nenustato kitaip.

Inspekcijos pareigūnai, nagrinėdami gautus skundus (prašymus), atlieka asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus, teikia privalomus nurodymus duomenų valdytojams dėl asmens duomenų tvarkymo bei surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus (toliau – ATP protokolus).

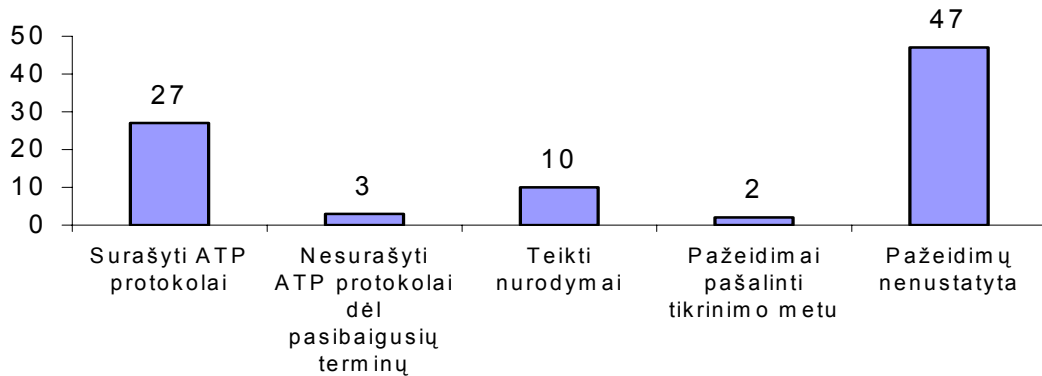
2004 metais Inspekcija gavo 91 asmens skundą (prašymą) dėl asmens duomenų tvarkymo galimų pažeidimų, 1 buvo gautas 2003 metų pabaigoje. 2004 m. Inspekcija išnagrinėjo 87 asmenų skundus (prašymus), 5 skundų nagrinėjimas tęsiamas 2005 metais. Žemiau pateiktoje diagramoje matyti, kad Inspekcijos išnagrinėtų asmenų skundų (prašymų) skaičiai per paskutinius kelerius metus padidėjo kelis kartus.

Išnagrinėtų asmenų skundų ir prašymų dinamika

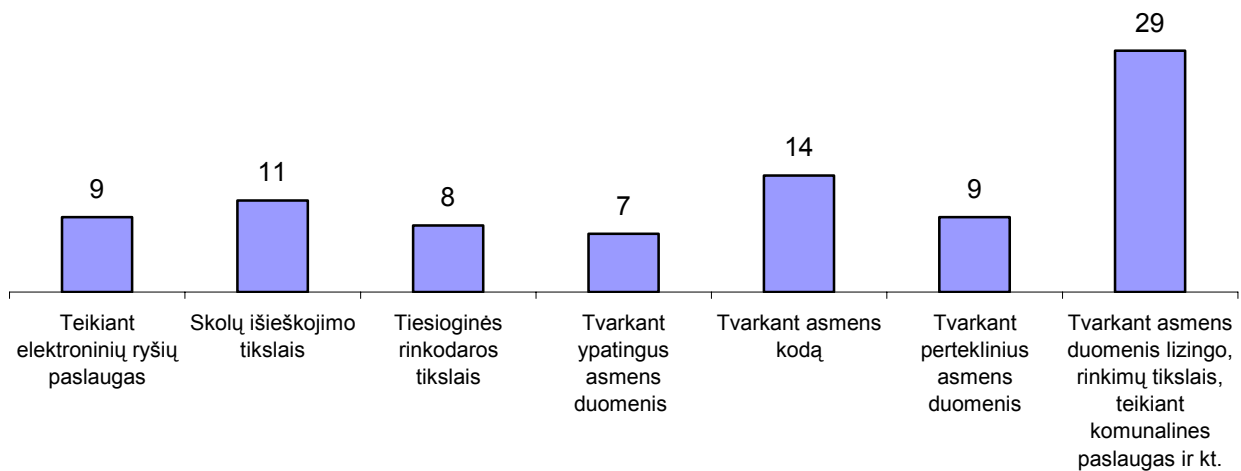
Iš 91 skundo 60 buvo gauta dėl privačių institucijų ir fizinių asmenų, 31 skundas dėl viešųjų juridinių asmenų

Skundų ir prašymų nagrinėjimo rezultatai 2004 m.

2004 metais nagrinėjant skundus buvo surašyti 27 ATP protokolai, 3 ATP protokolai nebuvo surašyti dėl pasibaigusiu terminu, 10 atvejų teikti nurodymai duomenų valdytojams, 2 atvejais pažeidimas pašalintas tikrinimo metu ir 47 atvejais asmens duomenų tvarkymo teisėtumo pažeidimų nustatyta nebuvo. Diagramoje pateiktų skaičių suma nesutampa su atliktų tikrinimų skaičiumi, kadangi kai kuriais atvejais dėl vieno skundo buvo atlikti keli veiksmai .

Skundų ir prašymų skirstymas pagal pobūdį

Per 2004 m. Inspekcija gavo 9 skundus dėl asmens duomenų tvarkymo teikiant elektroninių ryšių paslaugas, 11 skundų dėl asmens duomenų tvarkymo skolų išieškojimo tikslais, 8 skundus dėl asmens duomenų tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslais, 7 skundus dėl ypatingų asmens duomenų tvarkymo, 14 skundų dėl asmens kodo tvarkymo, 9 skundus dėl perteklinių asmens duomenų tvarkymo bei 29 skundus dėl asmens duomenų tvarkymo kitais tikslais, t.y. tvarkant asmens duomenis lizingo, komunalinių paslaugų teikimo srityse, tvarkant asmens duomenis rinkiminės kampanijos metu ir kt.

1.1.1. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai

Šioje dalyje apžvelgiami skundai, kuriuos nagrinėdama Inspekcija surašė ATP protokolus ir perdavė juos nagrinėti teismui.

Per 2004 metus Inspekcijos pareigūnai nagrinėdami skundus surašė 27 ATP protokolus. 18 atvejų teismas, išnagrinėjęs administracines bylas, pripažino, kad buvo padarytas administracinės teisės pažeidimas ir ATP protokolus surašytas teisėtai ir pagrįstai bei, atsižvelgdamas į pažeidimo sunkumą, pažeidėjams 12 atvejų skyrė įspėjimus, 6 atvejais pažeidėjams buvo paskirtos baudos, 2 atvejais administracinės bylos buvo nutrauktos ir 7 administracinių bylų dar nagrinėjamos teismuose.

1) Inspekcija gavo skundą, kuriame buvo prašoma ištirti, kokių pagrindų UAB „Renova“ tvarkė pareiškėjo asmens duomenis, iš kur juos gavo.

Inspekcija nagrinėdama skundą patikrino asmens duomenų tvarkymo teisėtumą minėtoje bendrovėje ir nustatė, kad asmens duomenys bendrovėje buvo tvarkomi neuztikrinus pareiškėjo teisės būti informuotam apie jo asmens duomenų tvarkymą.

Už nustatytus pažeidimus UAB „Renova“ direktoriui buvo surašytas ATP protokolus. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, UAB „Renova“ direktoriui skyrė įspėjimą.

2) Inspekcijoje buvo gautas skundas, kuriame buvo prašoma ištirti, ar UAB „Viginta“, perduodama pareiškėjo duomenis UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“, kuri tarpininkauja susigrąžinant skolas, nepažeidė pareiškėjo teisių ir ar UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“ veiksmai renkanti ir tvarkanti pareiškėjo asmens duomenis yra teisėti.

Inspekcija išnagrinėjusi skundą nustatė, kad UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“ pareiškėjo duomenis rinko ne iš jo paties, tačiau laiške neinformavo pareiškėjo, iš kokių šaltinių ir kokius asmens duomenis rinko.

Už nustatytus pažeidimus UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“ vykdančiajam direktoriui surašytas ATP protokolus. Teismas, išnagrinėjęs bylą, jam skyrė įspėjimą.

3) Inspekcija gavo skundą, kuriame buvo prašoma ištirti, ar UAB „TELE 2“, perduodama pareiškėjo duomenis UAB „Patikimo verslo sistema“, tarpininkaujanti susigrąžinant skolas, nepažeidė pareiškėjo teisių ir ar UAB „Patikimo verslo sistema“ veiksmai renkanti ir tvarkanti pareiškėjo asmens duomenis yra teisėti.

Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „TELE 2“ neinformavo pareiškėjo, kokiais tikslais pareiškėjo duomenys bus teikiami UAB „Patikimo verslo sistema“, ir nesudarė sąlygų pareiškėjui įgyvendinti savo teisę nesutikti, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys.

UAB „TELE 2“ generaliniam direktoriui buvo surašytas ATP protokolus ir teismas atsakovui skyrė įspėjimą.

4) Inspekcijoje buvo gautas skundas, kuriame buvo prašoma ištirti, ar UAB „Omnitel“ ir UAB „Patikimo verslo sistema“ teisėtai tvarko jo asmens duomenis, bei nustatyti, kokius „nepatikimų klientų“ sąrašus UAB „Omnitel“ perduoda kitoms įmonėms.

Inspekcija, atlikusi tikrinimą, nustatė, kad UAB „Patikimo verslo sistema“ pareiškėjo duomenis gavo iš UAB „Omnitel“ ir juos patikslino Gyventojų registro tarnyboje prie VRM pagal asmens kodą. Pareiškėjui siųstame laiške nebuvo nurodyta, iš kokių šaltinių ir kokie jo asmens duomenys surinkti, kam ir kokiais tikslais teikiami, apie jo teisę susipažinti su savo asmens duomenimis, reikalauti ištaisyti neteisingus, netikslus, neišsamius asmens duomenis.

Už nustatytus pažeidimus UAB „Patikimo verslo sistema“ asmens duomenų apsaugos įgaliojime surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, skyrė įspėjimą.

5) Inspekcija gavo skundą, kuriame buvo prašoma ištirti, ar UAB „Falck Security“ teisėtai perdavė pareiškėjo asmens duomenis skolų išieškojimo bendrovei UAB „Intrum Justitia“.

Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „Falck Security“ perduodama pareiškėjo duomenis UAB „Intrum Justitia“ neinformavo apie tai pareiškėjo ir nenurodė, kokiais tikslais asmens duomenys bus teikiami, nesupažindino pareiškėjo su teise nesutikti, kad pareiškėjo asmens duomenys būtų teikiami UAB „Intrum Justitia“.

Už nustatytus pažeidimus UAB „Falck Security“ generaliniam direktoriui surašytas ATP protokolas ir teismas jam skyrė įspėjimą.

6) Inspekcijoje buvo gautas skundas, kuriame buvo pareiškėjas prašė ištirti ar UAB „Adminsta“ teisėtai tvarko jo asmens duomenis.

Inspekcija tikrinimo metu nustatė, kad UAB „Adminsta“ pareiškėjo asmens duomenis tvarko komunalinių paslaugų teikimo ir apskaitos tikslu. Pareiškėjo asmens duomenis (vardą, pavardę, telefoną, adresą) gavo iš UAB „Veikmė“ pagal 2003 m. liepos 1 d. namo perdavimo eksploatuoti sutartį. UAB „Adminsta“ pareiškėjo duomenis (vardą, pavardę, adresą, sąskaitos numerį, telefono numerį ir duomenis apie skolą) perdavė „Contant OY“ filialui skolos išieškojimo tikslu. Įmonė, prieš perduodama pareiškėjo asmens duomenis „Contant OY“ filialui, neinformavo pareiškėjo, kam ir kokiais tikslais teikiami asmens duomenys. Be to, UAB „Adminsta“ nepranešusi Inspekcijai tvarkė asmens duomenis automatinio būdu.

Už nustatytus pažeidimus UAB „Adminsta“ direktoriui surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, pažeidėjui skyrė 100 Lt baudą.

7) Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas teigė, kad UAB „Vilko pėda“ tvarko jo asmens duomenis, tačiau ši bendrovė nėra registruota Asmens duomenų valdytojų valstybės registre. Pareiškėjas prašė nustatyti, koku teisiniu pagrindu tvarkomi jo asmens duomenys.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad UAB „Vilko pėda“ pareiškėjo duomenis (pavardę, vardą, gimimo datą, adresą, atsiskaitymo knygelės numerį, informaciją apie patalpas, bute registruotus asmenis bei šių asmenų gimimo datas, susidariusį išsiskolinimą) tvarko komunalinių atliekų išvežimo ir apskaitos tikslu. Pareiškėjas bendrovei nedavė sutikimo tvarkyti savo asmens duomenis bei su ja nebuvo sudaręs komunalinių atliekų išvežimo paslaugų sutarties. Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „Vilko pėda“ komunalinių atliekų išvežimo ir apskaitos tikslu tvarkė pareiškėjo asmens duomenis, nesant asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijaus, tvarkė juos netiksliai, nesąžiningai ir neteisėtai bei nepranešusi Inspekcijai apie asmens duomenų tvarkymą automatinio būdu.

Už nurodytus pažeidimus UAB „Vilko pėda“ direktoriui buvo surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, pažeidėjui skyrė įspėjimą. Pažeidėjui padavus apeliacinį skundą, byla nagrinėjama Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme.

8) Inspekcija gavo skundą, kuriame buvo prašoma ištirti, ar UAB „Bitė GSM“, perduodama pareiškėjo duomenis UAB „Skolų valdymo centras“, tarpininkaujant susigražinant skolas, nepažeidė pareiškėjo teisių.

Inspekcija išnagrinėjusi skundą nustatė, kad UAB „Bitė GSM“, išsiuntę pareiškėjui priminimą apie įsipareigojimų nevykdymą ir tą pačią dieną (nepasibaigus įstatymo numatytam 18 d. terminui) perdavė pareiškėjo asmens duomenis UAB

„Infobankas“ ir UAB „Skolų valdymo centras“. Be to, neinformavo pareiškėjo apie tai, kam ir kokiais tikslais teikiami jo asmens duomenys.

Už nustatytus pažeidimus UAB „Bitė GSM“ generaliniam direktoriui surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, pažeidėjui skyrė 750 Lt baudą.

9) Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas teigė, kad vaistinėje „Operos vaistinė“ išduodant nuolaidų kortelę neteisėtai renkamas asmens kodas.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad UAB „Operos vaistinė“ tvarko perteklinius klientų asmens duomenis – asmens kodus ir gimimo datas. Taip pat nustatyta, kad UAB „Operos vaistinė“ tvarko klientų asmens duomenis automatinio būdu, tačiau nėra pranešusi apie tai Inspekcijai.

Už nustatytus pažeidimus UAB „Operos vaistinė“ direktoriui surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, pažeidėjui skyrė 100 Lt baudą.

10) Inspekcijoje buvo gautas skundas, kuriame pareiškėjas teigė, kad UAB „Vinita“ kartu su sąskaita už suteiktas paslaugas atsiuntė ir reklaminę medžiagą, nors pareiškėjas nei raštu, nei žodžiu nebuvo davęs sutikimo tvarkyti jo duomenis tiesioginės rinkodaros tikslais.

Inspekcija tikrinimo metu nustatė, kad UAB „Vinita“ pareiškėjui kartu su sąskaita už suteiktas kabelinės TV paslaugas išplatino reklaminius lankstinukus apie UAB „Slenkančios sistemos“ produkciją ir paslaugas, prieš tai negavusi pareiškėjo sutikimo tvarkyti jo asmens duomenis tiesioginės rinkodaros tikslais, nesupažindino su jo teise nesutikti, kad jo duomenys būtų tvarkomi šiais tikslais, bei neinformavo pareiškėjo, kokiais tikslais tvarkomi jo asmens duomenys.

Už nustatytus pažeidimus UAB „Vinita“ direktoriui surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, pažeidėjui skyrė įspėjimą.

11) Inspekcijoje buvo gautas skundas, kuriame pareiškėjas teigė, kad UAB „Ergo Lietuva“ neteisėtai tvarko jo asmens duomenis.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad UAB „Ergo Lietuva“ tvarkė netikslius bei neištaisytus duomenis nuo 2004 m. sausio 27 d. iki 2004 m. birželio 21 d., taip pat neįgyvendino tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų asmens duomenų nuo atsitiktinio pakeitimo bei atskleidimo apsaugai užtikrinti, atskleisdavo telefonu asmens duomenis, kurie neturėtų būti skelbiami viešai.

Už nustatytus pažeidimus UAB „Ergo Lietuva“ atsakingam asmeniui buvo surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs bylą, skyrė jam įspėjimą.

12) Inspekcija gavo LR valstybinės tarnybos prašymą patikrinti UAB „Lietuvos aidas“ tvarkomų asmens duomenų bazių teisėtumą.

Tikrinimo metu UAB „Lietuvos aidas“ direktorius neatsakinėjo į Inspekcijos pareigūnų pateiktus klausimus, nesuteikė reikiamos informacijos, nesupažindino su tvarkomomis fizinių asmenų duomenų rinkmenomis bei vartojo nekorektiškus posakius valstybinių institucijų ir jų pareigūnų atžvilgiu.

Pagal ADTAĮ, Inspekcijos pareigūnai turi teisę: 1) nemokamai gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų juridinių ir fizinių asmenų visą reikalingą informaciją, dokumentų kopijas ir nuorašus, duomenų kopijas, taip pat susipažinti su visais duomenimis ir dokumentais, reikalingais atliekant duomenų tvarkymo priežiūros funkcijas; 2) iš anksto raštu įspėjus, įeiti į tikrinamo asmens patalpas arba teritoriją, kur yra dokumentai, įranga, susiję su asmens duomenų tvarkymu. UAB „Lietuvos aidas“ direktorius trukdė Inspekcijos pareigūnams realizuoti šias Inspekcijos teises.

Už nurodytus pažeidimus UAB „Lietuvos aidas“ direktoriui buvo surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, skyrė įspėjimą.

13) Inspekcija gavo laikraščio „Visiškai viešai“ pranešimą dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo. Pranešime buvo teigiama, kad į redakciją kreipėsi pareiškėjas, kuris pranešė, kad Šilutės antstolis pateikė jam kitų asmenų duomenis, tarp jų ir asmens kodus, kurių pareiškėjas neprašė.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad pareiškėjo prašyme dėl informacijos suteikimo, adresuotame Antstolių kontorai, buvo prašoma pranešti, kada vyko jį dominančio turto pardavimas iš varžytinių ir kur apie tai buvo paskelbta. Asmuo neprašė pateikti kitų asmenų duomenis bei asmens kodus. Antstolis, atsakydamas į minėtą prašymą, nurodė asmenų vardus, pavardes bei asmens kodus. Asmenų duomenys bei asmens kodai buvo atskleisti neteisėtai, nesant teisėto pagrindo.

Už nustatytus pažeidimus antstoliui surašytas ATP protokolas, kuris persiųstas nagrinėti teismui. Teismas nutraukė bylą, nesant administracinio teisės pažeidimo sudėties.

14) Inspekcija gavo skundą dėl asmens duomenų tvarkymo teisėtumo UAB „Sarma“. Pareiškėjas skundėsi, kad UAB „Sarma“, siūlydama nuolaidų kortelę, reikalauja pateikti asmens kodą.

Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „Sarma“ lojalumo kortelės išdavimui naudojamoje anketoje (toliau – Anketa) iš ją pildančio asmens reikalaujama pateikti tokius asmens duomenis: vardas, pavardė, asmens kodas, lytis, gyvenamoji vieta, telefono numeris, elektroninio pašto adresas. UAB „Sarma“ tvarko klientų asmens kodą, tačiau asmens kodas nėra naudojamas kokiam nors tikslui, jo nereikia nei mokesčių mokėjimo, nei jokiems kitiems tikslams įgyvendinti. Buvo nustatyta, kad Anketoje nurodytų duomenų tvarkymo tikslas yra taškų suteikiamų asmenims, atsiskaitantiems UAB „Sarma“ valdomame prekybos tinkle lojalumo kortelėmis, apskaita bei informacijos apie prekybos tinkle vykdomas akcijas siuntimas kortelės turėtojui. Tačiau Pirkėjų lojalumo kortelės bendrųjų naudojimosi taisyklių 4.3 punkte nurodyta, kad UAB „Sarma“ kortelės turėtojui, pirmą kartą pateikiančiam kortelę ir atsiskaitančiam už prekes UAB „Sarma“ parduotuvėje, taikoma 10 % nuolaida nuo viso pirkinio vertės. Todėl Anketoje nurodytų duomenų tvarkymo tikslas yra ne tik taškų apskaita bei informacijos apie vykdomas akcijas siuntimas kortelės turėtojui, bet ir perkantiesiems UAB „Sarma“ nuolaidų taikymas. Buvo nustatyta, kad UAB „Sarma“ klientų asmens duomenis tvarko tiesioginės rinkodaros bei nuolaidų teikimo tikslais. UAB „Sarma“ tvarko perteklinį asmens duomenį – klientų asmens kodą.

Atsižvelgiant į UAB „Sarma“ patvirtintų Pirkėjų lojalumo kortelės bendrųjų naudojimosi taisyklių 4.6 punktą, kortelės turėtojas, jam sutikus, bus informuojamas apie aktualias naujienas, akcijas ir specialius pasiūlymus elektroniniu paštu, SMS, paštu. UAB „Sarma“ anketoje nesupažindina kliento su jo teise nesutikti, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys tiesioginės rinkodaros tikslu.

Už šiuos pažeidimus UAB „Sarma“ direktoriui surašytas ATP protokolas. Teismas UAB „Sarma“ direktoriui už minėtus pažeidimus skyrė baudą – 600 Lt.

15) Inspekcija atliko asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimą pagal Teisės ir informacijos skyriaus darbuotojo tarnybinį pranešimą, kuriame teigiama, kad interneto puslapyje <http://www.igarantas.lt/tarpininkai.html> yra paskelbti draudimo tarpininkų duomenys su asmens kodais.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad UAB „Industrijos garantas“ savo interneto tinklalapyje www.igarantas.lt/tarpininkai.html skelbia draudimo tarpininkų duomenis apie jai atstovaujančias draudimo agentų įmones ir jose dirbančių asmenų asmens kodus, vadovaujantis 2004 m. kovo 16 Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos nutarimo Nr. N-31 „Dėl priklausomų draudimo tarpininkų sąrašo tvarkymo tvarkos patvirtinimo“ 19 punktu. Tačiau tvarkoje nenumatyta viešai skelbti draudimo

bendroves atstovaujančių ir jų vardu veikiančių draudimo tarpininkų, draudimo agentų įmonių ir jose dirbančių asmenų asmens kodus. UAB „Industrijos garantas“ skelbė perteklinį asmens duomenį – asmens kodą, taip pat neįgyvendino tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų minėtų asmenų asmens kodų apsaugai nuo atsitiktinio ar neteisėto atskleidimo, ir tvarkė jai atstovaujanciose draudimo agentų įmonėse dirbančių asmenų duomenis automatiniu būdu, nepateikusi Inspekcijai pranešimo apie tai.

Už šiuos pažeidimus UAB „Industrijos garantas“ direktoriui surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs bylą, skyrė baudą – 600 Lt.

16) Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas teigia, kad Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos rašte, skirtame daugeliui žmonių, atskleidė pareiškėjo asmens duomenis (vardą, pavardę, adresą, kompensacijos už žemę dydį), tokiu būdu pažeisdama pareiškėjo teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą.

Tikrinimo metu nustatyta, kad Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) 2004 m. gegužės 25 d. gavo pareiškėjo ir dar vieno asmens prašymus dėl nuosavybės teisių į žemę atkūrimo. Savo prašyme pareiškėjas prašė NŽT pateikti informaciją, kiek jam išmokėta kompensacijos pinigais už valstybės išperkama žemę ir kada bus išmokėta likusi kompensacijos dalis. Negavęs atsakymo į anksčiau pateiktus prašymus, 2004 m. birželio 3 d. pareiškėjas savo bei kitų dviejų asmenų vardu NŽT pateikė naują prašymą, kuriame akcentuojamas gražintinos žemės sklypo ribų peržiūrėjimas. 2004 m. birželio 25 d. NŽT parengė pareiškėjui ir dar dviems asmenims bendrą atsakymą, kuriame nurodomi tokie pareiškėjo asmens duomenys: vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, kompensacijos už valstybės išperkama žemę dydis, išmokėtos kompensacijos dydis ir jos likutis. ADTAI numato, kad asmens duomenys gali būti tvarkomi, jeigu yra nustatyti asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijai. NŽT perdavė pareiškėjo asmens duomenis kitiems dviems asmenims, nesant asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijaus. Be to, parengdama bendrą atsakymą, NŽT neįgyvendino tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų pareiškėjo asmens duomenų apsaugai nuo atsitiktinio ar neteisėto atskleidimo.

Už šiuos pažeidimus NŽT Žemės tvarkymo departamento direktoriui surašytas ATP protokolas, kuris persiųstas nagrinėti teismui. Teismas, išnagrinėjęs bylą, skyrė įspėjimą.

17) Inspekcija gavo dviejų asmenų skundus dėl asmens duomenų tvarkymo LR generalinėje prokuratūroje, LR Seimo Pirmininko sekretoriats ir LR Seimo Antikorupcijos komisijoje, kuriuose pareiškėjai prašė nustatyti, ar LR generalinė prokuratūra, LR Seimo Pirmininko sekretoriats ir LR Seimo Antikorupcijos komisija (toliau – Komisija) teisėtai ir pagrįstai tvarkė pareiškėjų asmens duomenis.

Tikrinimo metu nustatyta, kad Komisija, žiniasklaidos priemonių atstovams perduodama pranešimo apie įtarimą kopiją, perdavė perteklinius pareiškėjų asmens duomenis – asmens kodą, gyvenamosios vietos adresą, ir neįgyvendino tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų asmens duomenų apsaugai nuo atsitiktinio ar neteisėto atskleidimo.

Už šiuos pažeidimus Komisijos pirmininkui surašytas ATP protokolas, kuris persiųstas nagrinėti teismui. Teismas nutraukė bylą, nesant administracinio teisės pažeidimo sudėties.

18) Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas teigė, kad viešose vietose – skelbimų lentose, Skauduliškių ežero paplūdimyje ant persirengimo kabinos, ant stulpų – yra iškljuoti pranešimai apie pareiškėjo (apdraustoją socialiniu draudimu)

atleidimą iš darbo. Pareiškėjas prašė imtis visų ADTAĮ numatytų priemonių, kad tokie dalykai nebūtų daromi, o kalti asmenys nubausti.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad sodininkų bendrijos „Šermukšnelė“ pirmininko pavaduotojas viešose vietose platino pareiškėjo asmens kodą be pareiškėjo sutikimo. Tretiesiems asmenims atskleidamas pareiškėjo asmens duomenis (asmens kodą, valstybinio socialinio draudimo pažymėjimo seriją ir numerį, atleidimo iš darbo datą), kurie neskelbtini viešai, neišsaugojo pareiškėjo asmens duomenų paslapties.

Už šiuos pažeidimus sodininkų bendrijos „Šermukšnelė“ pirmininko pavaduotojui buvo surašytas ATP protokolas, kuris persiūstas nagrinėti teismui. Byla dar nagrinėjama teisme.

19) Inspekcija gavo pranešimą, kuriame pareiškėjas teigė, kad Vilniaus apskrities viršininko administracija pažeidė jo teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą, ne tik atsakydama į kito asmens prašymą, bet taip pat atskleidama pareiškėjo veiksmus, siekiant atkurti nuosavybės teises į žemę ir žemės atkūrimo procesą.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad Vilniaus apskrities viršininko administracija pateikė kitam asmeniui atsakymą, kuriame nurodė pareiškėjo perteklinius asmens duomenis (gyvenamosios vietos adresą, pareiškėjui priklausančių žemės sklypų buvimo vietas, šių žemės sklypų paskirtis, dydžius, visų pareiškėjo turimų žemės sklypų vertę litais).

Už šiuos pažeidimus Vilniaus apskrities viršininko administracijos viršininkui buvo surašytas ATP protokolas, kuris persiūstas nagrinėti teismui. Teismas, išnagrinėjęs byla, nusprendė ją nutraukti. Tačiau Inspekcijai padavus apeliacinį skundą, byla perduota nagrinėjimui Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

20) Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas prašė nustatyti, ar UAB „Snoro lizingas“ teisėtai naudojami jo anketiniais duomenimis, buvusiais jau nebegaliojančiose išperkamosios nuomos sutartyse, ir siuntinėjo jo vardu reklaminius pranešimus, kurių pareiškėjui nepavykdavo atsisakyti.

Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „Snoro lizingas“ tvarkė pareiškėjo asmens duomenis tiesioginės rinkodaros tikslais. Nors pareiškėjas pareiškė nesutikimą, kad jo asmens duomenys būtų tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslais, UAB „Snoro lizingas“ nenutraukė jo asmens duomenų tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslais, t.y. toliau siuntė laiškus paštu ir siūlė prekes.

Už šį pažeidimą UAB „Snoro lizingas“ surašytas ATP protokolas, kuris persiūstas nagrinėti teismui. Teismas, išnagrinėjęs bylą, skyrė įspėjimą.

21) Inspekcija gavo prašymą, kuriame pareiškėjas teigė, kad Klaipėdos apskrities viršininko administracijos statybos inspekcijos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyrius gali būti pažeidęs ADTAĮ.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad Klaipėdos apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyriaus vyresnysis specialistas atskleidė kitų asmenų asmens duomenis bei asmens kodus. Už šiuos pažeidimus surašytas ATP protokolas, kuris persiūstas nagrinėti teismui. Teismas, išnagrinėjęs byla, nusprendė ją nutraukti, nesant administracinio teisės pažeidimo sudėties. Tačiau, Inspekcijai padavus apeliacinį skundą, byla buvo perduota Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

22) Inspekcija gavo pranešimą dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo, kuriame pareiškėjas teigė, kad UAB „Anis“ parduotuvė „Bags 4 you“ gražinant nekokybišką prekę reikalauja pateikti asmens duomenų. Atsisakius tai padaryti, parduotuvės vedėja paaiškino, kad tokiu atveju negalės gražinti pinigų. Pareiškėjas teigė, kad buvo priverstas surašyti savo asmens duomenis nurodytame prašyme.

Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „Anis“ parduotuvė „Bags 4 you“ tvarkė perteklinius pareiškėjo asmens duomenis (asmens kodas, paso serija, numeris, paso išdavimo data, kas išdavė) bei neturėdama pareiškėjo sutikimo, tvarkė asmens kodą. Tikrinimo metu taip pat buvo nustatyta, kad UAB „Anis“ automatiškai būdu tvarkė asmens duomenis, tačiau apie tai Inspekcijai nebuvo pranešusi. Už šiuos pažeidimus surašytas ATP protokolas, kuris persiustas nagrinėti teismui. Teismas, išnagrinėjęs bylą, skyrė įspėjimą.

23) Inspekcija gavo skundą dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo, kuriame pareiškėjas teigė, kad gavo jam adresuotą laišką iš „Politinės partijos ir politinės organizacijos Tėvynės sąjunga“ ir prašė išsiaiškinti, iš kur gauti ir kokių tikslų yra tvarkomi pareiškėjo asmens duomenys.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad „Tėvynės sąjunga“ (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, krikščioniškieji demokratai) 2004 m. rugsėjo 7 d. pateikė Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai prašymą sudaryti ir pateikti bendruosius prašyme nurodytų rinkiminių apygardų rinkėjų sąrašus. Tą pačią dieną, t.y. 2004 m. rugsėjo 7 d. „Tėvynės sąjunga“ (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, krikščioniškieji demokratai) pirmininkas įgaliojo partijos atstovą tvarkyti bendruosius rinkėjų sąrašo duomenis ir vadovaujantis įstatymais atsakyti už šių asmens duomenų paslapties išsaugojimą.

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija bendruosius rinkėjų sąrašus 2004 m. rugsėjo 22 d. Bendrųjų rinkėjų sąrašų perdavimo-priėmimo aktu perdavė asmens duomenų tvarkymo tikslu įgaliotam partijos atstovui.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad iš Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos kompaktiniame diske (CD) gautus rinkėjų asmens duomenis partijos atstovas padaugino ir išplatino „Tėvynės sąjunga“ rinkimų štabo nariams bei partijos nariams, kad šie asmens duomenys būtų naudojami rinkimų agitacijai. Tikrinimo metu partijos atstovas negalėjo nurodyti asmenų, kuriems buvo perduoti minėti sąrašai, tik paaiškino, jog bendrųjų rinkėjų sąrašų duomenys buvo perduoti daugeliui partijos narių.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, partijos atstovas neįgyvendino tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų bendrojo rinkėjų sąrašo duomenų apsaugojimui nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo.

Už nustatytus pažeidimus „Tėvynės sąjunga“ partijos atstovui, įgaliotam tvarkyti bendrojo rinkėjų sąrašo duomenis ir vadovaujantis įstatymais atsakyti už šių asmens duomenų paslapties išsaugojimą, surašytas ATP protokolas, kuris persiustas nagrinėti teismui. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, skyrė pažeidėjui įspėjimą.

24) Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas teigė, kad UAB „Tele 2“ perdavė jo asmens duomenis antstolių kontorai, prieš tai nei raštu, nei žodžiu nepriminusi apie pareiškėjo išsipareigojimų nevykdymą.

Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „Tele2“ perdavė pareiškėjo asmens duomenis antstoliui bei UAB „Infobankas“, prieš tai nepateikusi pareiškėjui priminimo apie išsipareigojimų neįvykdymą, ir neinformavo duomenų subjekto, kam ir kokiais tikslais teikiami jo asmens duomenys.

Už nustatytus pažeidimus UAB „Tele2“ darbuotojui, atsakingam už bendrovės klientų asmens duomenų tvarkymą, surašytas ATP protokolas, kuris persiustas nagrinėti teismui. Byla šiuo metu nagrinėjama teisme.

25) Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas prašė patikrinti, ar AB „KREDYT BANK S.A.“ Vilniaus skyrius ir UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“ teisėtai tvarko jo asmens duomenis.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad AB „KREDYT BANK S.A.“ Vilniaus skyrius (perdavimo–priėmimo aktu) pareiškėjo kaip skolininko asmens duomenis (vardą, pavardę, asmens kodą, gyvenamosios vietos adresą, įsiskolinimo sumą ir skolos susidarymo datą) perdavė UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“, tačiau AB „KREDYT BANK S.A.“ Vilniaus skyrius neinformavo pareiškėjo, kokie asmens duomenys ir kokiais tikslais bus teikiami UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“.

Už šiuos pažeidimus AB „KREDYT BANK S.A.“ Vilniaus skyriaus likvidatorei surašytas ATP protokolas, kuris persiustas nagrinėti teismui.

26) Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas prašė patikrinti jo asmens duomenų tvarkymo teisėtumą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) Vilkaviškio rajono skyriuje.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad pasinaudodamas tarnybine padėtimi VSDFV Vilkaviškio rajono skyriaus darbuotojas civilinėje byloje Kauno apygardos teismui pateikė dokumentus su pareiškėjo ūkininko ūkio antspaudu, procesiniuose dokumentuose, siųstuose minėtam teismui, nurodė pareiškėjo ūkininko ūkyje dirbančių asmenų asmens duomenis (vardus, pavardes, informaciją apie užimamas pareigas), pateikė duomenis apie pareiškėjo ūkininko ūkio įregistravimą draudėju VSDFV Vilkaviškio rajono skyriuje.

Kadangi VSDFV Vilkaviškio rajono skyriaus darbuotojas, perduodamas pareiškėjo asmens duomenis, neišsaugojo asmens duomenų paslapties, jam buvo surašytas ATP protokolas, kuris persiustas nagrinėti teismui.

27) Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas teigė, kad gavo nepageidaujamą elektroninio pašto pranešimą.

Tikrinimo metu nustatyta, kad pareiškėjui iš UAB „Interprekyba“ tiesioginės rinkodaros tikslu buvo siustas elektroninio pašto pranešimas be išankstinio abonento sutikimo. Už šį pažeidimą UAB „Interprekyba“ direktoriui surašytas ATP protokolas, kuris persiustas nagrinėti teismui. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, skyrė pažeidėjui 100 Lt baudą. Pažeidėjui padavus apeliacinį skundą byla perduota nagrinėjimui Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

1.1.2. Skundai, kuriuos nagrinėjant nebuvo surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolai dėl pasibaigusiu terminu

Administracinių teisės pažeidimų kodekso 250 straipsnyje apibrėžtos aplinkybės, dėl kurių administracinio teisės pažeidimo bylos teisena negalima. Šio straipsnio 1 dalies 7 punkte nustatyta, kad administracinio teisės pažeidimo bylos teisena negali būti pradėta, o pradėtoji turi būti nutraukta, kai iki administracinio teisės pažeidimo bylos nagrinėjimo pasibaigia šio kodekso 35 straipsnyje numatyti terminai. Šio kodekso 35 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad administracinė nuobauda gali būti skiriama ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo administracinės teisės pažeidimo padarymo dienos.

Per 2004 metus dėl pasibaigusiu terminu nebuvo surašyti 3 ATP protokolai:

1) tiriant skundą dėl UAB „Omnitel“ skolininku asmens duomenų teikimo UAB „Patikimo verslo sistema“;

2) UAB „Viginta“ dėl skolininku asmens duomenų teikimo UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“;

3) tiriant pareiškėjo skundą dėl asmens duomenų teikimo teisėtumo iš Lietuvos centrinio valstybės archyvo.

1.1.3. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo teikti nurodymai

Tikrinimo rezultatai gali būti įforminami nurodymais, kuriuose motyvuotai nurodoma, kokie įstatymo straipsniai, jų dalys ir punktai pažeisti. Nurodymai paprastai yra surašomi kai nenustatomi duomenų subjekto teisių pažeidimai arba kai asmens duomenų tvarkymo ar apsaugos pažeidimai nustatomi pirmą kartą.

Per 2004 metus nagrinėjant skundus buvo teikta 10 nurodymų duomenų valdytojams:

1) Tiriant skundą dėl UAB „Viginta“ skolininkų asmens duomenų teikimo UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“, UAB „Viginta“ buvo pateiktas nurodymas iki 2004 m. kovo 31 d. parengti ir patvirtinti asmens duomenų tvarkymo taisyklės, reglamentuojančias duomenų saugumo priemones ir jų naudojimą. Nurodymas buvo įvykdytas.

2) Tiriant skundą dėl UAB „Omnitel“ skolininkų asmens duomenų teikimo UAB „Patikimo verslo sistema“, UAB „Omnitel“ pateiktas nurodymas nedelsiant pakeisti ADTAĮ neatitinkančias sutarties nuostatas ir iki 2004 m. vasario 20 d. apie tai informuoti Inspekciją. Nurodymas įvykdytas.

3) Tiriant skundą dėl UAB „TELE 2“ skolininkų asmens duomenų teikimo kitiems mobiliojo ryšio operatoriams, UAB „TELE 2“ pateiktas nurodymas užtikrinti, kad duomenų subjektui, jam kreipiantis dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, būtų atsakyta ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo tokio kreipimosi dienos.

4) Tiriant skundą dėl asmens duomenų tvarkymo teisėtumo Kauno psichiatrijos ligoninėje, minėtai įstaigai buvo pateiktas nurodymas užtikrinti, kad pacientų asmens duomenys būtų teikiami duomenų gavėjams ADTAĮ nustatyta tvarka.

5) Tiriant skundą dėl UAB „VB Gyvybės draudimas“ asmens duomenų teikimo AB „Vilniaus bankas“ ir jo dukterinėms įmonėms, UAB „VB Gyvybės draudimas“ buvo nurodyta neteikti AB „Vilniaus bankas“ ir jo dukterinėms įmonėms asmenų, kuriems buvo išsiųstas Draudėjo/Apdraudžiamojo patvirtinimo dėl asmens duomenų ir informacijos apsaugos tekstas, duomenų bei pateikti Inspekcijai pranešimą dėl išankstinės patikros (dėl ypatingų asmens duomenų tvarkymo).

6) Tiriant skundą dėl perteklinių asmens duomenų tvarkymo UAB „Falck Security“, buvo nustatyta, kad UAB „Falck Security“ Kandidato/darbuotojo asmens anketos formoje yra reikalaujama nurodyti perteklinius asmens duomenų elementus.

Inspekcija UAB „Falck Security“ nurodė pakeisti bei patvirtinti naujos formos anketą, kurioje būtų atsisakyta perteklinių asmens duomenų, nebūtinų įdarbinimo tikslui.

7) Tiriant skundą dėl VŠĮ Šiaulių asmens sveikatos priežiūros centro atsisakymo pateikti pareiškėjui mirusios motinos ambulatorinės kortelės patikrinimo įrašus, tyrimų rezultatus, Inspekcija nurodė VŠĮ Šiaulių asmens sveikatos priežiūros centrui pateikti pareiškėjui mirusios motinos asmens duomenis, įskaitant ir ypatingus duomenis apie sveikatą, kai pareiškėjas pateiks prašymą, kuriame bus nurodytas asmens duomenų naudojimo tikslas.

8) Inspekcija gavo skundą dėl Seimo nario rinkiminės agitacijos tikslais atsiųstos korespondencijos. Atlikus tikrinimą, Inspekcija Lietuvos socialdemokratų partijai nurodė užtikrinti, kad rinkimų agitacijos tikslais asmens duomenys būtų tvarkomi vadovaujantis ADTAĮ reikalavimais.

9) Tiriant skundą dėl daugiabučio namo savininkų bendrijos narių asmens duomenų paskelbimo, Inspekcija daugiabučio namo savininkų bendrijos pirmininkui nurodė užtikrinti, kad vykdant 413-osios daugiabučio namo savininkų bendrijos balsavimus raštu, namo skelbimų lentoje viešai būtų skelbiamas tik balsų skaičiavimo komisijos pasirašytas protokolas su apibendrintais balsavimo raštu rezultatais, neskelbiant bendrijos narių asmens duomenų.

10) Tiriant skundą dėl asmens duomenų teikimo teisėtumo iš Lietuvos centrinio valstybės archyvo, Inspekcija pateikė nurodymą užtikrinti, kad asmens duomenys iš Lietuvos centrinio valstybės archyvo būtų teikiami tik pagal prašymus, kuriuose nurodytas teisėtas ir apibrėžtas asmens duomenų naudojimo tikslas, bei tik tokios apimties, kuri būtina jiems rinkti ir toliau tvarkyti.

1.1.4. Skundai, kuriuos nagrinėjant pažeidimai buvo pašalinti tikrinimo metu

1) Tiriant skundą dėl asmens kodo naudojimo teisėtumo UAB „Utenos trikotažo prekyba“, nustatyta, kad bendrovė neatitiktinių prekių grąžinimo akto–prašymo formoje prašė nurodyti perteklinį asmens duomenį – asmens kodą. Inspekcijai pradėjus tikrinimą, UAB „Utenos trikotažo prekyba“ nuo š. m. birželio 10 dienos pakeitė prekių grąžinimo aktą, kuriame nebereikalaujama nurodyti pirkėjo, grąžinančio prekes, asmens kodą ir pašalino ADTAĮ pažeidimus.

2) Tiriant skundą dėl Vilniaus kolegijos interneto svetainėje paskelbtų asmenų, pretenduojančių studijuoti minėtoje švietimo įstaigoje, sąrašo, kuriame buvo skelbiami jų vardai, pavardės ir asmens kodai, Vilniaus kolegija tikrinimo metu ištaisė pažeidimą ir nustojo skelbti asmens kodus.

1.1.5. Skundai, kuriuos nagrinėjant nebuvo nustatyta ADTAĮ pažeidimų

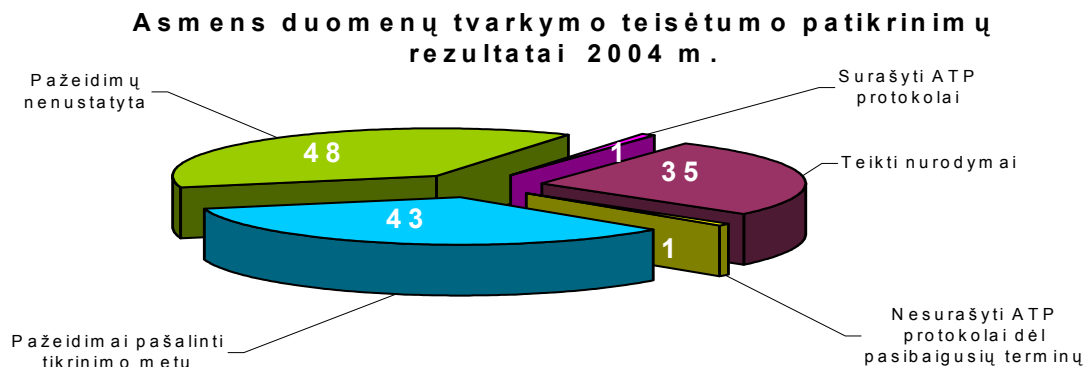
2004 metais Inspekcija ADTAĮ pažeidimų nenustatė nagrinėdama 47 skundus. 2005 metų pradžioje vieną Inspekcijos sprendimą pareiškėja apskundė teismui.

Penkių skundų nagrinėjimas tęsiasi 2005 metais.

1.2. Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimai Inspekcijos iniciatyva

Inspekcija asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus atlieka ne tik nagrinėdama asmenų skundus (prašymus), bet ir valstybės institucijų, įmonių ir organizacijų prašymu, savo iniciatyva bei pagal žiniasklaidoje pateiktą informaciją.

Per 2004 metus Inspekcija atliko **128** patikrinimus savo iniciatyva, neįskaitant patikrinimų, atliktų nagrinėjant skundus, bei patikrinimų pagal ADTAĮ 25 straipsnį.

2004 metais atliekant asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus, 1 atveju buvo surašytas ATP protokolas, 35 atvejais buvo teikti nurodymai, 1 ATP protokolas nebuvo surašytas dėl pasibaigusiu terminų, 43 atvejais pažeidimai buvo pašalinti tikrinimo metu ir 48 atvejais pažeidimų tvarkant asmens duomenis nenustatyta.

1.2.1. Tikrinimai, kuriuos atlikus buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai

LR specialiųjų tyrimų tarnybos direktorius nepateikė atsakymų į Inspekcijos raštą ir nesudarė sąlygų Inspekcijai gauti visą tikrinimui reikalingą informaciją, nesudarė sąlygų susipažinti su tvarkomomis duomenų rinkmenomis ir dokumentais, susijusiais su tikrinimu. Tokiu būdu jis trukdė Inspekcijai atlikti tikrinimą ir vykdyti teisės aktų nustatytas Inspekcijos funkcijas bei įgyvendinti Inspekcijos teises. Už šiuos pažeidimus LR specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriui surašytas ATP protokolas, kuris buvo persiųstas nagrinėti teismui. Teismas bylą nutraukė nesant pažeidimo sudėties.

1.2.2. Tikrinimai, kuriuos atlikus nebuvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai dėl pasibaigusiu terminų

Atliekant asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimą Vilniaus m. savivaldybės administracijoje dėl pasibaigusiu terminų nebuvo surašytas administracinių teisės pažeidimų protokolas.

1.2.3. Tikrinimai, kuriuos atlikus buvo teikti nurodymai

Nurodymai teikti 35 atvejais, nustačius asmens duomenų tvarkymo pažeidimus:

- 1) dėl nepranešimo apie asmens duomenų tvarkymą automatiniu būdu Inspekcija teikė nurodymus 17 duomenų valdytojams;
- 2) dėl asmens duomenų nepakankamo saugumo užtikrinimo Inspekcija teikė nurodymus 8 duomenų valdytojams;
- 3) dėl asmens duomenų tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslais Inspekcija teikė nurodymus 4 duomenų valdytojams;
- 4) dėl asmens duomenų tvarkymo teisėtumo ir išankstinės patikros Inspekcija teikė nurodymus 7 duomenų valdytojams;
- 5) dėl subjekto informavimo apie jo asmens duomenų tvarkymą Inspekcija teikė nurodymus 3 duomenų valdytojams;
- 6) dėl bendrųjų duomenų tvarkymo principų nesilaikymo Inspekcija teikė nurodymus 4 duomenų valdytojams;
- 7) dėl asmens duomenų subjektų teisių įgyvendinimo Inspekcija teikė nurodymus 2 duomenų valdytojams;
- 8) dėl Elektroninių ryšių įstatymo nuostatų įgyvendinimo Inspekcija teikė nurodymus 3 duomenų valdytojams.

Skaičiai nesutampa su bendrų nurodymų skaičiumi, kadangi atlikus asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus duomenų valdytojui galėjo būti teikti keli nurodymai.

43 duomenų valdytojai pašalino pažeidimus tikrinimo metu. 8 atvejais tikrinimo metu Inspekcijai buvo pateikti pranešimai apie asmens duomenų tvarkymą automatinio būdu ir 35 atvejais – pranešimai dėl išankstinės patikros.

1.2.4. Tikrinimai, kuriuos nagrinėjant nebuvo nustatyta Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimų:

Pažeidimų nenustatyta 48 įmonėse, įstaigose ir organizacijose.

Nors ADTAĮ 25 straipsnyje numatyta, jog asmens duomenys gali būti tvarkomi automatinio būdu tik kai duomenų valdytojas Vyriausybės nustatyta tvarka praneša Inspekcijai (išskyrus minėtame straipsnyje nurodytas išimtis), duomenų valdytojai nevisada laikosi įstatyme numatytos pareigos pranešti apie duomenų tvarkymą prieš pradėdami tvarkyti asmens duomenis. Todėl nuolatos buvo rengiami Registro, IT ir ryšių skyriaus tikrinimų dėl ADTAĮ 25 straipsnio galimų pažeidimų planai, į kuriuos per 2004 metus buvo įtraukti 237 fiziniai ir juridiniai asmenys, nepranešę apie asmens duomenų tvarkymą automatinio būdu, nors buvo tikėtina, kad jie juos tvarko.

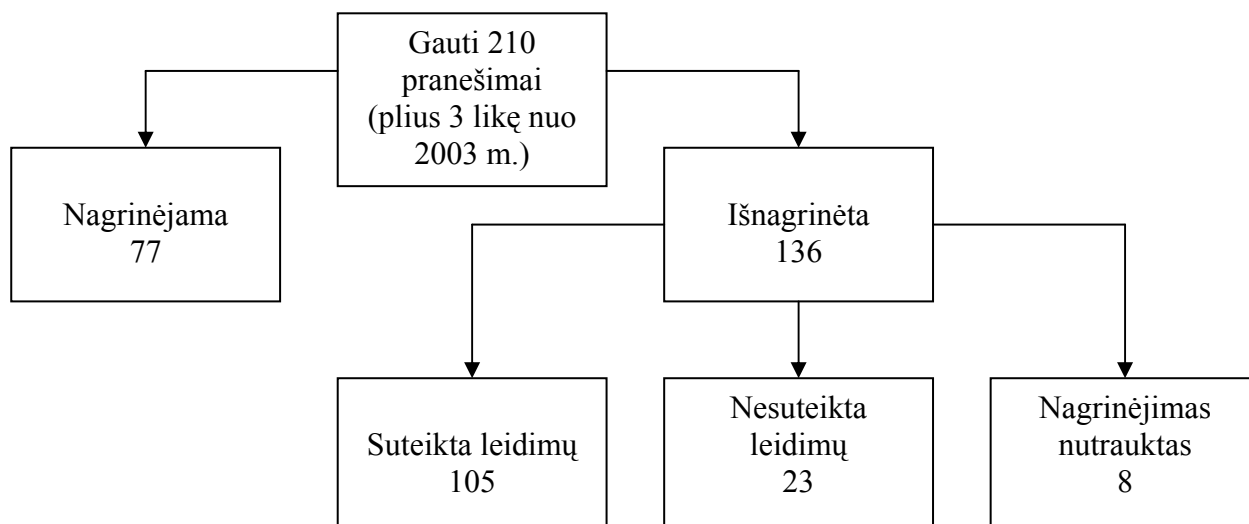
Per 2004 m. buvo atlikti 237 duomenų valdytojų tikrinimai, iš jų 29 pranešė, kad duomenų automatinio būdu netvarko (kartu ir jau nebeveikiančios įmonės), 171 valdytojas pateikė pranešimus, iš jų: 125 iškart buvo registruoti (arba patikslinti registravimo duomenys ADV registre), 1 valdytoją atsisakyta registruoti, 31 valdytojui taikytos poveikio priemonės (t.y. buvo siūsti nurodymai), 9 valdytojais pažeidimus pašalino tikrinimo metu, 5 valdytojų pranešimai dar nagrinėjami, 37 dar neatsakė į paklausimus.

1.3. Išankstinė patikra

Išankstinė patikra yra numatomų duomenų tvarkymo veiksmų patikrinimas prieš juos pradėdami ADTAĮ nustatytais atvejais.

Per 2004 m. Inspekcija gavo 210 pranešimų dėl išankstinės patikros, be to, buvo tęsiamas 3 pranešimų, gautų 2003 metais, nagrinėjimas. Per 2004 m. išnagrinėti 136 pranešimai dėl išankstinės patikros, suteikti 105 leidimai, 23 atvejais atsisakyta suteikti leidimus, 8 pranešimų nagrinėjimas nutrauktas, 77 pranešimai dėl išankstinės patikros liko neišnagrinėti iki 2005 metų pradžios.

Išankstinės patikros rezultatai

Leidimai tvarkyti jungtines skolininkų duomenų rinkmenas asmens mokumui įvertinti ir išskolinimui valdyti buvo išduoti penkioms skolų išieškojimo bendrovėms.

Leidimai tvarkyti ypatingus asmens duomenis buvo išduoti 51 valstybinei institucijai, 34 švietimo įstaigoms, 4 draudimo bendrovėms, 4 įmonėms.

Suteikti 3 leidimai pagal ADTAĮ 26 straipsnio 1 dalies 3 punktą.

Suteikti 4 leidimai tvarkyti asmens duomenis statistikos, istoriniais ar mokslinio tyrimo tikslais.

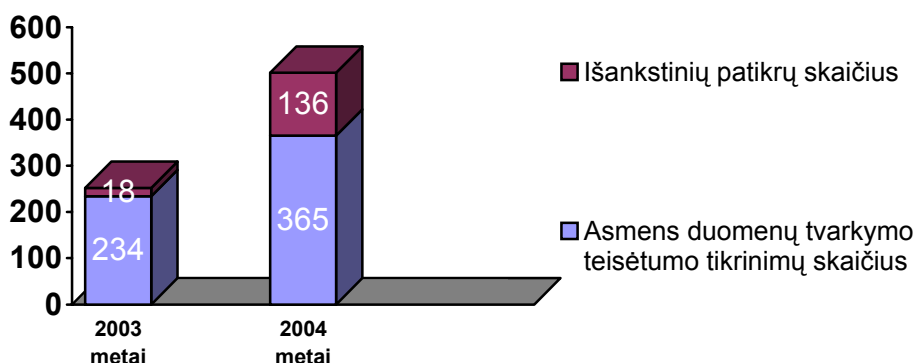
Atsisakyta išduoti 23 leidimus tvarkyti asmens duomenis:

1. dėl ypatingų asmens duomenų tvarkymo – 15;
2. dėl jungtinių skolininkų duomenų rinkmenų – 6;
3. kai valstybės registrų ar valstybės ir savivaldybių institucijų informacinių sistemų duomenų valdytojas įgalioja duomenų tvarkytoją tvarkyti asmens duomenis – 2.

Daugumoje atvejų, duomenų valdytojams patikslinus pranešimo dėl išankstinės patikros formos duomenis, leidimai buvo išduoti.

Žemiau pateiktoje diagramoje pavaizduoti skaičiai atspindi Inspekcijos atliktų asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimų ir pranešimų dėl išankstinės patikros nagrinėjimo dinamiką per 2003 – 2004 metus.

Atliktų patikrinimų ir išankstinių patikrų skaičius

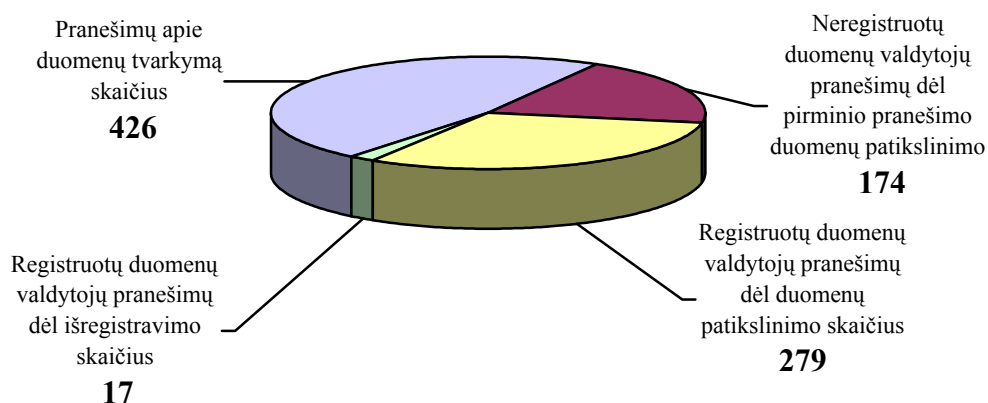

2. ASMENS DUOMENŲ VALDYTOJŲ VALSTYBĖS REGISTRO TVARKYMAS

Per 2004 m. iš viso buvo gauti 896 pranešimai apie duomenų tvarkymą.

Šioje diagramoje pavaizduoti skaičiai atspindi, kiek ir kokių pranešimų apie asmens duomenų tvarkymą per 2004 m. gavo Inspekcija.

Išnagrinėtų pranešimų apie duomenų tvarkymą skaičius – 896

Per metus Asmens duomenų valdytojų valstybės registre (toliau – Registas) įregistruoti 393 duomenų valdytojai ir 2004 metais jų skaičius išaugo iki 2349. Registre įregistruoti 59 duomenų valdytojai – viešieji juridiniai asmenys: 6 valstybės ir savivaldybių įmonės, 6 švietimo įstaigos, 9 viešosios įstaigos, 30 kitų įstaigų, 6 politinės partijos, 1 visuomeninė organizacija, 2 asociacijos. Registre įregistruota 217 duomenų valdytojų – privačių juridinių asmenų ir 117 duomenų valdytojų – fizinių asmenų (antstoliai, advokatai, kiti).

2004 metų pabaigoje Inspekcija nusprendė atlikti gilesnę pranešimų nagrinėjimo ir duomenų valdytojų registravimo Registre analizę. Tuo tikslu kiekvieną mėnesį yra skaičiuojami statistiniai rodikliai, susiję su asmens duomenų valdytojų pranešimų nagrinėjimu ir Registro tvarkymu. 2004 m. rodikliai pateikiami 1–6 lentelėse.

1 lentelė. Statistiniai rodikliai, susiję su gautų pranešimų apie duomenų tvarkymą nagrinėjimu

Eil. Nr.	Rodiklis	Teikė savo iniciatyva	Teikė Inspekcijai pareikalavus		Iš viso
			kontrolės metu	registravimo metu	
1.	Iš viso gauta pranešimų	476	240	218	934
2.	Iš viso įregistruota	149	94	150	393
3.	Iš viso išnagrinėta	449	235	212	896

2 lentelė. Įregistruoti duomenų valdytojai pagal asmens rūšis

Eil. Nr.	Juridinio ir fizinio asmens rūšis	Iš viso
1.	Viešieji juridiniai asmenys (2+3+4+5+6+7+8):	59
2.	Biudžetinės įstaigos (išskyrus švietimo)	30
3.	Valstybės ir savivaldybių įmonės	6
4.	Viešosios įstaigos	9
5.	Švietimo įstaigos	6
6.	Asociacijos	2
7.	Politinės partijos, politinės ar visuomeninės organizacijos	6
8.	Daugiabučių namų savininkų bendrijos	-
9.	Privatūs juridiniai asmenys (10+11+12+13):	217
10.	Švietimo įstaigos	5
11.	Įmonės (išskyrus valstybės ir savivaldybių)	186
12.	Kredito unijos	23
13.	Užsienio įmonės ir jų atstovybės	3
14.	Fiziniai asmenys (antstoliai, advokatai ir kt.)	117
15.	Iš viso (1+9+14)	393

3 lentelė. Įregistruotų duomenų valdytojų asmens duomenų tvarkymo tikslų grupės

Eil. Nr.	Asmens duomenų tvarkymo tikslų grupės	Iš viso*
1.	Advokatų paslaugos	56
2.	Antstolių veikla	62
3.	Apskričių veikla	-
4.	Aukštasis mokslas	2
5.	Bankų veikla	-
6.	Bendrasis lavinimas	6
7.	Draudimas	3
8.	Elektros, dujų, vandens ir kitų komunalinių paslaugų teikimas	16
9.	Finansinė išperkamoji nuoma (lizingas)	2
10.	Finansinio tarpininkavimo veikla (skolų administravimas)	2
11.	Ikimokyklinis ugdymas	-
12.	Jungtinių skolininkų duomenų rinkmenų tvarkymas	1
13.	Kelionių agentūrų ir kelionių organizatorių veikla, bilietų užsakymas	7
14.	Kita švietimo veikla	18
15.	Pašto siuntų surinkimas, vežimas, pristatymas ir kita pašto veikla	1
16.	Personalo atranka	6
17.	Prekyba	20
18.	Profesinis ir aukštesnysis mokymas	1
19.	Savivaldybių veikla	18
20.	Statistika	2
21.	Sveikatos apsauga	-
22.	Elektroninių ryšių paslaugos	40
23.	Tiesioginė rinkodara	48
24.	Viešbučių veikla	26
25.	Žemės ūkis	1
26.	Kiti tikslai	106
27.	Iš viso	444

* Bendra suma gali būti didesnė už faktiškai įregistruotų valdytojų skaičių, nes vienas duomenų valdytojas gali tvarkyti duomenis keliais duomenų tvarkymo tikslais

4 lentelė. Duomenų valdytojų registravimas pagal pranešimų užpildymo kokybę

Eil. Nr.		Įregistruota po pirmojo patikslinimo	Įregistruota po antrojo patikslinimo	Įregistruota po trečiojo ir daugiau patikslinimų	Iš viso
1.	Įregistruota po patikslinimų	129	12	-	141

5 lentelė. Registravimo duomenys, kuriuos duomenų valdytojų pareikalauta patikslinti

Eil. Nr.	Tikslintini registravimo duomenys	Iš viso	Procentai (~)
1.	Duomenų valdytojo pavadinimas, juridinio asmens kodas ir buveinė arba vardas, pavardė, asmens kodas ir gyvenamoji vieta	17	4,8
2.	Asmens duomenų tvarkymo tikslas	30	8,5

3.	Duomenų subjekto grupės ir su jomis susijusių asmens duomenų sąrašas	43	12,1
4.	Asmens duomenų šaltiniai	47	13,2
5.	Duomenų gavėjai	36	10,1
6.	Duomenų teikimas į užsienio valstybes	2	0,6
7.	Duomenų tvarkytojų ir jų atstovų, jeigu tokie yra, sąrašas	19	5,4
8.	Asmens, atsakingo už duomenų apsaugą, duomenys	10	2,8
9.	Duomenų saugojimo terminas	32	9,0
10.	Duomenų apsaugos priemonių aprašas	60	16,9
11.	Teisėto tvarkymo kriterijai, išankstinė patikra	59	16,6
12.	Iš viso	355	~100

* Sumuojami atvejai, kai pareikalauta patikslinti tam tikrus registravimo duomenis. Jei prašoma patikslinti keletą registravimo duomenų, kiekvienas skaičiuojamas kaip atskiras atvejis. Lentelėje pateikiami tik pirminių pranešimų nagrinėjimo rezultatai.

6 lentelė. Atsisakymų registruoti skaičius ir priežastys

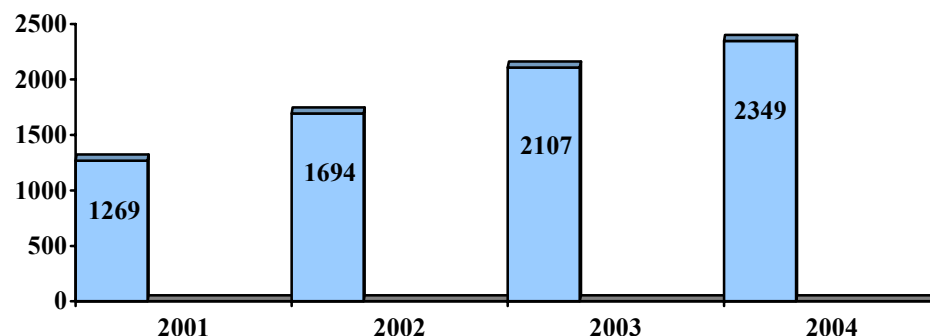
Eil. Nr.		Tvarko neautomatišku būdu	Atlieka duomenų tvarkytojo funkcijas	Nėra juridinis asmuo	Patenka į ADTAĮ nustatytas išimtis	Kitos priežastys	Iš viso
1.	Atsisakyta registruoti	1			1	24	26

7 lentelė. Išregistruotų duomenų valdytojų skaičius ir išregistravimo priežastys

Eil. Nr.		Nutraukė asmens duomenų tvarkymą	Pasibaigė laikinas duomenų tvarkymo terminas	Nutraukta duomenų valdytojo veikla	Panaikinama pareiga pranešti	Kitos priežastys	Iš viso
1.	Išregistruota	19	2	119	-	9	149
2.	Gauti pranešimai dėl išregistravimo	10	-	2	-	-	12

Žemiau pateiktoje diagramoje atsispindi duomenų valdytojų registravimo dinamika 2001-2004 metais.

Išregistruotų duomenų valdytojų dinamika 2001-2004 metais

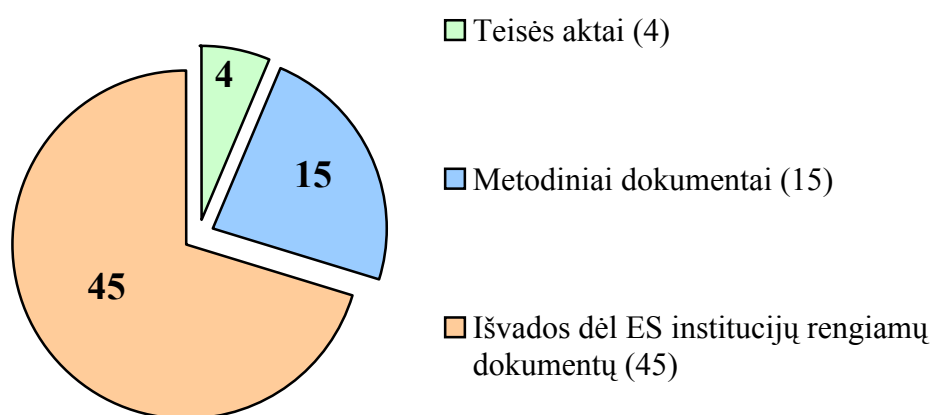
3. DUOMENŲ APSAUGOS PLĖTOJIMAS

3.1. Teisinės bazės kūrimas

ADTAĮ 31 straipsnio 11 punkte numatyta, kad Inspekcija teikia pasiūlymus LR Seimui, LR Vyriausybei, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms dėl įstatymų ar kitų teisės aktų rengimo, keitimo, pripažinimo netekusiais galios, jeigu įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatos yra susijusios su Inspekcijos kompetencijai priskirtais klausimais.

Žemiau pavaizduotoje diagramoje atsispindi Inspekcijos veikla, plėtojant duomenų apsaugą 2004 metais.

2004 m. parengtų teisės aktų, išvadų dėl ES institucijų rengiamų dokumentų ir metodinių dokumentų skaičius

3.1.1. Teisės aktų rengimas

2004 m. sausio 30 d. buvo parengtas ADTAĮ 23 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Projektas parengtas, siekiant optimizuoti ADTAĮ 23 straipsnyje numatytos paslaugos duomenų subjektui teikimą, nustatyti aiškia atlyginimo už paslaugos teikimą tvarką, nustatant valstybės rinkliavą. Taip pat siekta patikslinti išankstinės patikros atlikimo atvejus, numatytus ADTAĮ 26 straipsnyje, apibrėžiant, kad išankstinė patikra neatliekama, kai asmens duomenis ketinama tvarkyti neautomatiniu būdu, o ypatingus asmens duomenis ketinama tvarkyti vidaus administravimo tikslais. Šio įstatymo pakeitimą Lietuvos Respublikos Seimas priėmė 2004 m. balandžio 13 d. Jis įsigaliojo 2004 m. balandžio 24 d. (Žin., 2004, Nr. 60-2120).

2004 m. gegužės 24 d. buvo parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 28 d. nutarimo Nr. 228 „Dėl duomenų teikimo duomenų subjektui atlyginimo tvarkos ir duomenų surinkimo iš registruotų duomenų valdytojų atlyginimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Juo siekta suderinti duomenų teikimo duomenų subjektui tvarką su ADTAĮ 19 straipsnio nuostatomis, patikslinant paslaugos teikimo sąlygas ir būdus,

kad duomenų subjektas galėtų įgyvendinti savo teisę susipažinti su savo asmens duomenimis 2004 m. birželio 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą Nr. 677 (Žin., 2004, Nr. 89-3276).

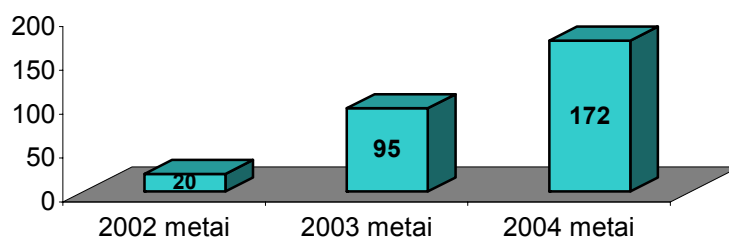
ADTAI 23 straipsnyje įtvirtinus valstybės rinkliavą, 2004 m. gegužės 24 d. Inspekcija parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl valstybės rinkliavos objektų sąrašo, šios rinkliavos dydžių ir mokėjimo ir grąžinimo tvarkos patvirtinimo“ papildymo“ projektą, kuris nustatė atitinkamus rinkliavos dydžius už paslaugą duomenų subjektui, šiam įgyvendinant teisę susipažinti su savo asmens duomenimis. 2004 m. birželio 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą Nr. 677 (Žin., 2004, Nr. 89-3277).

2004 m. sausio 13 d. parengtas Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymas Nr. 1T-7 „Dėl reikalavimų duomenų apsaugos priemonių aprašui ir duomenų apsaugos priemonių aprašo“ (Žin., 2004, Nr. 10-295). Šiuo teisės aktu buvo patvirtinta nauja duomenų apsaugos priemonių aprašo duomenų teikimo tvarka bei terminai.

3.1.2. Teisės aktų ir duomenų valdytojų pateiktų dokumentų derinimas

Per 2004 metus Inspekcija derino ir teikė pastabas dėl 172 kitų institucijų parengtų teisės aktų ir duomenų valdytojų dokumentų.

Teisės aktų derinimo dinamika

2004 metais Inspekcija derino ir teikė pastabas valstybės institucijoms dėl šių pateiktų įstatymų projektų: Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 17 straipsnio papildymo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 16 straipsnio papildymo įstatymo projekto, Administracinių teisės pažeidimų kodekso projekto, Elektroninių ryšių įstatymo projekto, Valstybės registrų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto, Gyventojų turto deklaravimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Baudžiamojo ir Baudžiamojo proceso kodeksų, Operatyvinės veiklos įstatymo projekto, Kraujo donorystės įstatymo pakeitimo įstatymo projekto.

Per 2004 metus buvo derinti Vidaus reikalų ministerijos pateiktas Europos transporto priemonių ir vairuotojų pažymėjimų informacinės sistemos EUCARIS sutarties projektas, susitarimo su Azerbaidžano Respublikos mokesčių ministerija dėl bendradarbiavimo kovojant su mokesčių įstatymų pažeidimais projektas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl fizinių ir juridinių asmenų tapatybės nustatymo valstybės informacinėse sistemose koncepcijos patvirtinimo“ projektas. Taip pat Inspekcija teikė savo pastabas Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl DNR tyrimų duomenų valstybinio registro sukūrimo koncepcijos nuostatų projekto.

Per 2004 m. buvo derinti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos asmens duomenų teikimo sutarčių projektai su VĮ „Regitra“, su Specialiųjų tyrimų tarnyba, su UAB „Infobankas“, su UAB „Žvilgsnis iš arčiau“, su Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, su UAB „Lateko lizingas“, su savivaldybių administracijomis, su Bankų asociacija, su UAB „Snoro lizingas“. Taip pat buvo derinti asmens duomenų teikimo sutarčių projektai tarp Vidaus reikalų ministerijos ir Nacionalinės mokėjimo agentūros, tarp Teisingumo ministerijos ir UAB „Žvilgsnis iš arčiau“, tarp UAB „Patikimo verslo sistema“ ir VĮ „Regitra“, tarp Centrinės hipotekos įstaigos ir UAB „Žvilgsnis iš arčiau“.

Inspekcija teikė pastabas iš LR ryšių reguliavimo tarnybos gautų UAB „Tele2“, AB „Lietuvos telekomas“, VĮ „Infostuktūra“, UAB „Omnitel“, UAB „Bitė GSM“, UAB „Eurocom“ ir UAB „Laracijos telekomunikacijos“ telekomunikacijų paslaugų teikimo sutarčių projektams.

3.2. Metodinė pagalba

Siekiant didinti visuomenės informuotumą duomenų apsaugos klausimais, kelti duomenų valdytojų žinių lygį, užtikrinti duomenų subjektų teisių apsaugą, Inspekcija rengia ir skelbia interneto svetainėje metodinius dokumentus įvairiais asmens duomenų tvarkymo aspektais, taip pat atlieka Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijų bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo 29 straipsnio darbo grupės asmenų apsaugai tvarkant asmens duomenis (toliau – 29 straipsnio darbo grupė) dokumentų vertimus.

Per 2004 m. į lietuvių kalbą buvo išversti 7 Europos Sąjungos rekomenduojamojo pobūdžio dokumentai ir parengtos 6 rekomendacijos ir dviejų Europos Žmogaus Teisių Teismo bylų aktualiais asmens duomenų apsaugos klausimais apibendrinimai.

3.2.1. Europos Sąjungos dokumentų vertimai

29 darbo grupės Nuomonėje Nr. 11750/02/EN „Dėl asmens duomenų tvarkymo vaizdo stebėjimo priemonėmis“ (WP 89) yra numatytos būtinos sąlygos ir apribojimai, taikytini vaizdo stebėjimo įrangos įrengimui ir naudojimui, bei būtini duomenų subjektų teisių apsaugos reikalavimai.

Europos Tarybos Pranešime apie duomenų apsaugos principų poveikį teisiniams duomenims baudžiamosiose bylose, įskaitant teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, analizuojamas duomenų apsaugos principų poveikis teismo institucijų turimiems duomenims, įskaitant pasikeitimą informacija tarp valstybių pagal savitarpio teisinės pagalbos sutartį.

Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu konsultacinio komiteto (TP-D) „Vadovo dėl sutarčių sąlygų paruošimo, kurios reglamentuoja duomenų apsaugą perduodant asmens duomenis trečiosioms šalims, kurios neužtikrina tinkamo asmens duomenų lygio“ tikslas yra padėti šalims rengti sutarčių sąlygas, atitinkančias apsaugos reikalavimus, pagal Konvenciją ETS Nr. 108, ir informuoti duomenų valdytojus bei duomenų subjektus, siekiančius ginti savo teises duomenų apsaugos srityje. Jame aptartos sutarčių sąlygos, kurios reglamentuoja duomenų apsaugą perduodant asmens duomenis trečiosioms šalims, kurios neužtikrina tinkamo asmens duomenų lygio.

29 straipsnio darbo grupės Nuomonėje „Dėl viešojo sektoriaus informacijos antrinio panaudojimo ir asmens duomenų apsaugos“ (WP 83) pateikta darbo grupės nuomonė dėl asmens duomenų tvarkymo antrinio panaudojimo tikslais, atsižvelgiant į Direktyvos 95/46/EB duomenų apsaugos principus.

Išverstas 29 straipsnio darbo grupės „Darbinis dokumentas dėl genetinių duomenų“ (WP 91). Pagrindinis šio dokumento tikslas yra aptarti duomenų apsaugos požiūriu problematiškas sritis, susijusias su genetinių duomenų tvarkymu, ir prisidėti prie bendresnio požiūrio sukūrimo, atsižvelgiant į nacionalines priemones, priimtas šioje srityje pagal Direktyvą 95/46/EB. Be to, 29 straipsnio darbo grupės siekis šiuo metu yra nustatyti bendrą skirtingų klausimų, susijusių su genetinių duomenų tvarkymu, interpretavimą.

Išversta 29 straipsnio darbo grupės „Nuomonė Nr. 7/2004 dėl biometrinių elementų įtraukimo į leidimus apsigyventi ir vizas, atsižvelgiant į Europos informacinės vizų sistemos (VIS) sukūrimą“ (NP 96).

Išversta Duomenų apsaugos projekto grupės ataskaita dėl trečiojo Europos Tarybos rekomendacijos Nr. R (87) 15 „Dėl asmens duomenų naudojimo policijos sektoriuje“ įvertinimo (2002).

3.2.2. Inspekcijos parengtos rekomendacijos

2004 m. sausio 29 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymu Nr. 1T–28 patvirtinta atnaujinta rekomenduojama Pranešimo apie duomenų tvarkymą forma, kuri parengta siekiant padėti duomenų valdytojams teisingai užpildyti Pranešimą apie duomenų tvarkymą, vykdant ADTAĮ 25 straipsnio reikalavimus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. 262 patvirtintą Asmens duomenų valdytojų pranešimo apie duomenų tvarkymą tvarką.

2004 m. vasario 27 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymu Nr. 1T–48 patvirtintos Rekomendacijos dėl išankstinės patikros. Jos parengtos siekiant padėti duomenų valdytojams geriau suvokti teisės aktus, reglamentuojančius išankstinės patikros atlikimo atvejus.

2004 m. gegužės 11 d. parengtos bei Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymu Nr. 1T–96 patvirtintos Rekomendacijos dėl privatumą stiprinančių technologijų įdiegimo judriojo ryšio tinkluose, kuriose pateikiami patarimai dėl privatumą stiprinančių technologijų įdiegimo viešuosiuose judriojo radijo ryšio tinkluose teikiant pridėtinės vertės paslaugas, kurioms yra reikalingi vietos nustatymo duomenys.

2004 m. Inspekcija parengė Rekomendacijas dėl asmens privatumo apsaugos naudojantis mobiliaisiais telefonais su integruotomis vaizdo ir fotokameromis. Šių Rekomendacijų tikslas – supažindinti mobilių telefonų pardavėjus ir jų naudotojus su galimomis asmens privatumo pažeidimo grėsmėmis, informuoti apie jų teises ir pareigas, pateikti metodinius nurodymus dėl naudotinių apsaugos priemonių.

2004 m. Inspekcija parengė Rekomendacijas dėl viešųjų elektroninių paslaugų ir tinklų saugumo užtikrinimo. Šių Rekomendacijų tikslas – supažindinti paslaugų teikėjus ir tinklų tiekėjus, abonentus ir paslaugų naudotojus su galimomis asmens privatumo pažeidimo grėsmėmis, pateikti metodinius nurodymus dėl naudotinių apsaugos priemonių.

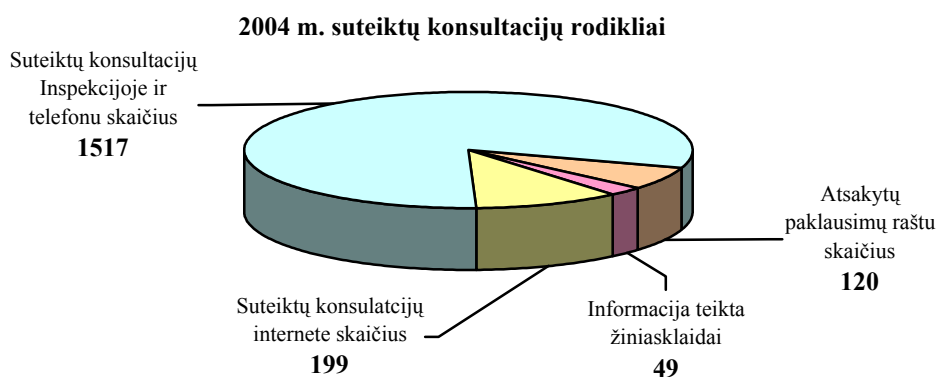
2004 m. Inspekcija parengė Rekomendacijas dėl viešųjų elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų slaptumo užtikrinimo. Šių Rekomendacijų tikslas – supažindinti tinklų tiekėjus ir paslaugų teikėjus, viešųjų elektroninių ryšių paslaugų abonentus ir

faktinius elektroninių ryšių paslaugų naudotojus su galimomis asmens privatumo pažeidimo grėsmėmis, informuoti apie jų teises ir pareigas, pateikti metodinius nurodymus dėl naudotinų apsaugos priemonių.

Inspekcijos parengtos rekomendacijos skelbiamos Inspekcijos interneto svetainėje www.ada.lt.

3.3. Konsultacijos

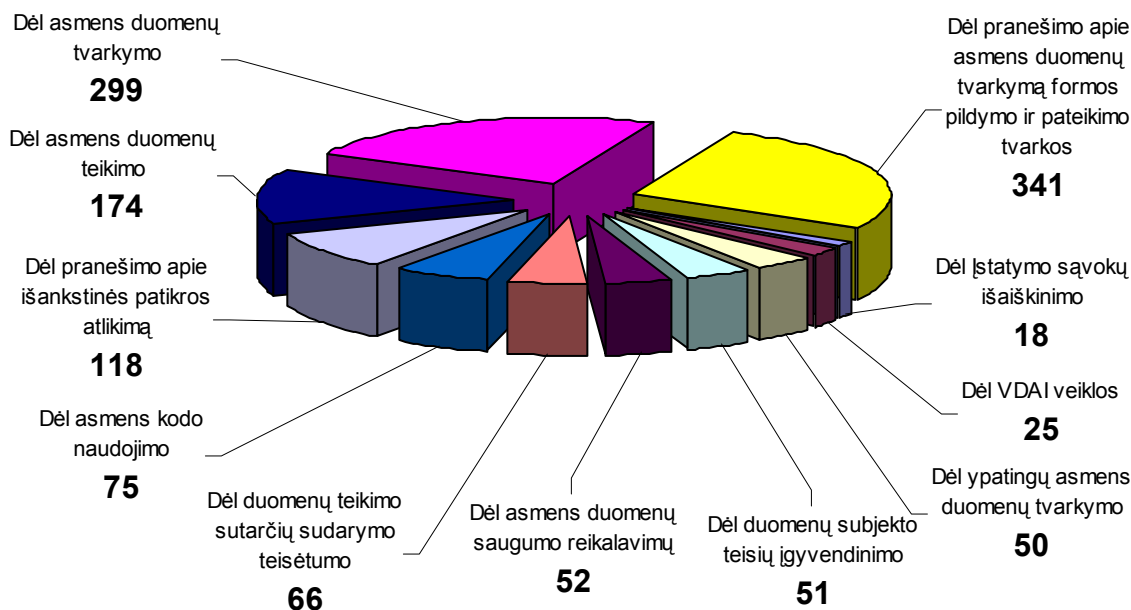
Per 2004 m. Inspekcija suteikė 1885 konsultacijas: suteikta 1517 konsultacijų Inspekcijoje ir telefonu, 120 konsultacijos raštu, 49 kartus teikta informacija žiniasklaidai, atsakyta į 199 klausimus interneto svetainėje.

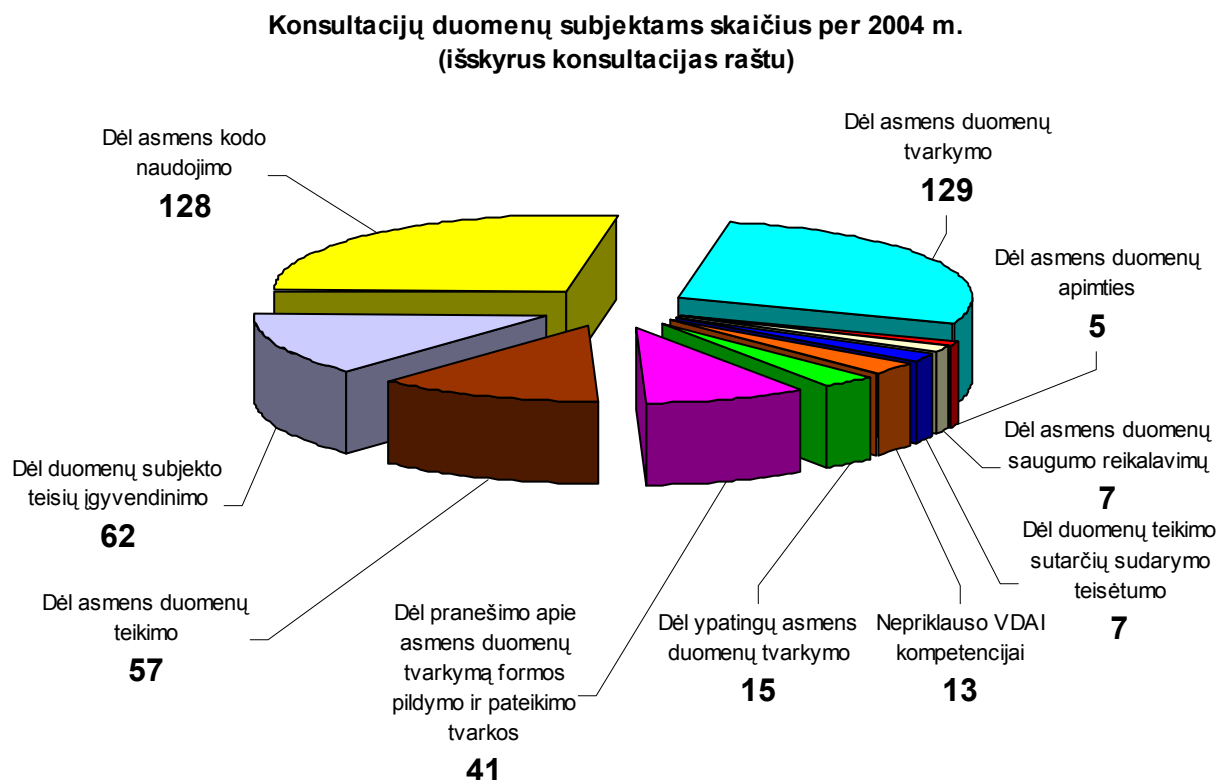
Iš 1885 konsultacijų, 1765 buvo suteiktos konsultuojant atvykusius interesantus Inspekcijos patalpose, teikiant konsultacijas telefonu ir internete.

Iš 1765 konsultacijų, 1269 buvo suteiktos duomenų valdytojams, 464 - duomenų subjektams, 32 konsultacijos buvo suteiktos kitiems asmenims.

Konsultacijų duomenų valdytojams skaičius per 2004 m. (išskyrus konsultacijas raštu)

Toliau pavaizduotoje diagramoje atsispindi konsultacijų, suteiktų duomenų valdytojams, skirstymas pagal klausimų pobūdį.

Žemiau pavaizduotoje diagramoje atsispindi konsultacijų, suteiktų duomenų subjektams, skirstymas pagal klausimų pobūdį.

2004 m. kovo mėnesį pastebėtas duomenų valdytojų aktyvumo padidėjimas, lyginant su praeitais metais. Nemažai konsultacijų dėl Pranešimo apie asmens duomenų tvarkymą automatinio būdu formos pateikimo buvo suteikta antstoliams. Taip pat mokykloms pradėjus tvarkyti moksleivių ypatingus duomenis (apie sveikatą ir tautybę) metų pabaigoje padaugėjo konsultacijų dėl išankstinės patikros.

3.4. Prašymų teikti duomenis duomenų gavėjams, esantiems užsienio valstybėse, nagrinėjimas

Per 2004 m. Inspekcija gavo 1 prašymą išduoti leidimą teikti asmens duomenis duomenų gavėjams, esantiems užsienio valstybėse.

Rusijos Federacijos ambasados Lietuvos Respublikoje Socialinio aprūpinimo skyrius kreipėsi su prašymu išduoti leidimą teikti asmens duomenis į Rusijos Federaciją. Leidimas išduotas nebuvo, nes tokiame asmens duomenų teikime Inspekcijos leidimas nereikalingas, kadangi toks teikimas atitinka ADTAĮ 28 str. 4 d. 4 p. nustatytą išimtį, kai asmens duomenis teikti būtina dėl svarbių visuomenės interesų.

3.5. Visuomenės informavimas

Inspekcija informuoja visuomenę duomenų apsaugos klausimais, rengdama pranešimus spaudai, Inspekcijos atstovams pasisakant ir dalyvaujant televizijos ir radijo laidose. Nuolat prižiūrima ir atnaujinama Inspekcijos interneto svetainė.

Per 2004 m. parengti 35 pranešimai spaudai, 9 kartus dalyvauta radijo laidose, 11 kartų – TV laidose. Parengti 5 lankstinukai, 49 kartus teikta informacija žiniasklaidai.

Pranešimai spaudai

Pranešimais spaudai buvo siekiama pristatyti ne tik Inspekcijos atliktų asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimų rezultatus, bet ir asmens duomenų apsaugos naujoves Lietuvoje ir užsienio valstybėse. Pranešimai spaudai yra skelbiami Inspekcijos interneto svetainėje.

Spaudos pranešime „Dėl Europos teisingumo teismo sprendimo byloje dėl asmens duomenų apsaugos“ yra pateikiami Europos Teisingumo Teismo išaiškinimai Lindqvist prieš Švediją byloje.

Parengtame spaudos pranešime „Skolininkų duomenys tvarkomi nesilaikant įstatymo reikalavimų“ Inspekcija akcentavo gana dažną reiškinį, kai skolininkų asmens duomenys perduodami skolų išieškojimo bendrovėms, tvarkančioms jungtines skolininkų duomenų rinkmenas, neįvykdžius ADTAĮ nustatytų sąlygų, bei pastarosioms tvarkant jų asmens duomenis, nesilaikant ADTAĮ reikalavimų.

Spaudos pranešime „Dėl radijo dažnių identifikavimo sistemų keliamo pavojaus privačiam asmens gyvenimui“ Inspekcija informavo visuomenę apie radijo dažnių identifikavimo sistemos keliamą grėsmę asmens duomenų saugumui bei duomenų subjektų teisių įgyvendinimo problemas.

Parengtame spaudos pranešime „Dėl įvadinio Dvynių projekto dėl asmens duomenų apsaugos posėdžio“ Inspekcija pateikė informaciją apie susitikimą, kurio metu buvo pristatytas ES finansuojamas bendras Lietuvos ir Austrijos projektas, skirtas asmens duomenų apsaugos administraciniams ir techniniams gebėjimams Lietuvoje stiprinti.

Be to, Inspekcija išreiškė savo oficialią poziciją dėl nepageidaujamų pranešimų siuntimo, taip pat informavo visuomenę apie Inspekcijos paskyrimą atsakinga institucija už nepriklausomą stebėjimą Lietuvos Respublikos asmens duomenų perkėlimo, paieškos ir teikimo Europolui leistinumą ir nagrinėjimą, ginant duomenų subjekto teises.

Lietuvos Respublikos Seimui priėmus naujas Alkoholio kontrolės įstatymo ir Tabako kontrolės įstatymo redakcijas, prekybos centruose įsigyjant alkoholinius gėrimus bei tabako gaminius buvo reikalaujama pateikti asmens dokumentą. Inspekcija parengė pranešimą spaudai „Ar renka asmens duomenis įmonės, prekiaujančios alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiiais“ ir informavo visuomenę apie atliktus asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus UAB „VP Market“, UAB „Palink“, UAB „Rimi Lietuva“, UAB „Norfos mažmena“ ir kai kuriuose šioms įmonėms priklausančiuose prekybos centruose, kurių metu ADTAĮ pažeidimų nenustatyta.

Taip pat buvo teikiami pranešimai spaudai dėl Inspekcijos atliktų asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimų Specialiųjų tyrimų tarnyboje, UAB „Patikimo verslo sistema“, UAB „Renova“, UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“, UAB „VB Gyvybės draudimas“, Klaipėdos apskrities viršinininko administracijoje, UAB „Anis“, Nacionalinėje žemės tarnyboje prie LR ŽŪM, Vilniaus apskrities

viršininko administracijoje, VĮ „Registru centras“, UAB „Rigveda“, UAB „Kabelinis internetas“, VšĮ Teleradijo kompanijoje „Hansa“, LR Seimo Antikorupcijos komisijoje, UAB „Sarma“, UAB „Studio moderna“, Vokietijos ir Čekijos UAB „Eastcon“, UAB „Elektroninė prekyba ir Ko“, UAB „Porektus“, UAB „Whirpool Baltic“, LR krašto apsaugos ministerijoje, UAB „Vilko pėda“, UAB „Operos vaistinė“, AB „Vilniaus bankas“, UAB „Bitė GSM“, UAB „Adminsta“, UAB „Vinita“, UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“ ir apie šių tikrinimų rezultatus.

Informacija žiniasklaidai

Per 2004 m. Inspekcija 49 kartus suteikė informaciją žiniasklaidai (konsultacijas), kurios pagrindu buvo parengti įvairūs straipsniai asmens duomenų apsaugos klausimais.

Dalyvavimas TV ir radijo laidose

Per 2004 m. Inspekcija dalyvavo 20 televizijos ir radijo laidose. Interviu asmens duomenų apsaugos klausimais buvo teikti TV3 laidoje „Kompiuterija“ (dėl ADTAĮ taikymo), LTV laidoje „Pinigų karta“ (dėl duomenų pertekliško spausdinamuose čekiuose, atsiskaitant kreditinėmis kortelėmis), LRT laidoje „Prašau žodžio“, TV3 televizijos laidoje (dėl asmens kodo naudojimo teisėtumo, perkant alkoholinius gėrimus ir tabako gaminius prekybos vietose), radijo stoties „M-1“ laidoje, LR1 radijo laidoje „Ryto garsai“.

4. TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, Inspekcija įgijo lygiaverčio nario statusą Direktyvos 95/46/EB 29 straipsnio darbo grupėje asmens duomenų apsaugai tvarkant asmens duomenis. Lietuvos Respublikos Seimui ratifikavus Europolo konvenciją, Konvenciją dėl informacijos technologijų naudojimo muitinės tikslais ir šioms Konvencijoms įsigaliojus Lietuvoje, Inspekcija tapo Europolo jungtinės priežiūros institucijos, Muitinės jungtinės priežiūros institucijos pilnateise nare, Šengeno jungtinės priežiūros grupės pilnateise nare. Inspekcija taip pat dalyvauja Europos Tarybos Konvencijos ETS Nr. 108 Konsultacinio komiteto, tarptautinės darbo grupės dėl duomenų apsaugos telekomunikacijose veikloje. Ši narystė suteikia galimybę perimti naudingą kitų Europos Sąjungos valstybių praktiką duomenų apsaugos srityje, konsultuotis su kitų valstybių duomenų apsaugos priežiūros institucijomis, gauti naujausią informaciją apie aktualijas asmens duomenų ir privatumo apsaugą. Narystė šiose organizacijose bei darbo grupėse įpareigoja Inspekciją aktyviai dalyvauti ir reikšti poziciją, sprendžiant klausimus, susijusius su asmens duomenų apsauga.

4.1. Paklausimai ir informacija iš užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų

Per 2004 m. buvo atsakyta į įvairius užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų paklausimus, pateikta informacija apie Inspekcijos veiklą ir administracinę praktiką duomenų apsaugos srityje.

Per 2004 m. Inspekcija nagrinejo 437 Europos Sąjungos dokumentus. Iš jų – 33 Europos Tarybos dokumentai, 5 dokumentai iš Direktyvos 95/46/EB 31 straipsnio komiteto, 242 dokumentai iš Direktyvos 95/46/EB 29 straipsnio darbo grupės, 72 Europolo jungtinės priežiūros institucijos dokumentas, 21 Šengeno jungtinės

priežiūros institucijos dokumentas, 4 Muitinės jungtinės priežiūros institucijos dokumentai bei 60 dokumentų iš kitų institucijų.

4.2. Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose

Inspekcijos atstovai dalyvavo Europos Tarybos Konvencijos ETS Nr. 108 Konsultacinio komiteto biuro 4 susitikimuose Strasbūre ir Prahoje, IX ir X Skundų nagrinėjimo seminaruose Stokholme ir Prahoje, pavasarį vykusioje Europos duomenų apsaugos įgaliotinių konferencijoje Roterdame, Centrinės ir Rytų Europos duomenų apsaugos įgaliotinių susitikime Rygoje, IT ekspertų susitikime Paryžiuje, Direktyvos 95/46/EB 29 straipsnio darbo grupės asmenų apsaugai tvarkant asmens duomenis susitikimuose Briuselyje, Europos Tarybos Konvencijos ETS Nr. 108 Konsultacinio komiteto XX susitikime Strasbūre, Europolo jungtinės priežiūros institucijos, Šengeno jungtinės priežiūros institucijos, Muitinės jungtinės priežiūros institucijos susitikimuose Briuselyje, 26-oje tarptautinėje duomenų apsaugos ir privatumo įgaliotinių konferencijoje „Teisė į privatumą – teisė į orumą“ Vroclave, Europos Tarybos ir Čekijos Respublikos duomenų apsaugos institucijos organizuotoje konferencijoje „Duomenų subjektų teisės ir pareigos“.

2004 m. balandžio 21-23 d. Europos duomenų apsaugos įgaliotinių konferencijoje Roterdame dalyvavo Airijos, Austrijos, Belgijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Bulgarijos, Čekijos, Danijos, Estijos, Graikijos, Islandijos, Ispanijos, Italijos, Jungtinės Karalystės, Kipro, Latvijos, Lenkijos, Lichtenšteino, Lietuvos, Liuksemburgo, Maltos, Nyderlandų, Norvegijos, Portugalijos, Prancūzijos, Rumunijos, Slovakijos, Slovėnijos, Suomijos, Švedijos, Šveicarijos, Vengrijos, Vokietijos duomenų apsaugos priežiūros institucijų delegacijos, taip pat atstovai iš Europos Komisijos, Europos Tarybos, Eurojust'o, Europos duomenų apsaugos priežiūros institucijos, Europolo, Šengeno ir Muitinės jungtinių priežiūros institucijų atstovai. Konferencijos metu buvo nagrinėti klausimai dėl duomenų apsaugos institucijų vaidmens, vidaus darbo organizavimo ir efektyvaus privatumo valdymo, Europos bendradarbiavimo trečiame ramstyje.

2004 m. gegužės 13-14 d. dalyvauta Rygoje vykusiame Centrinės ir Rytų Europos duomenų apsaugos įgaliotinių 6-ajame susitikime, kurį organizavo Latvijos valstybinė duomenų inspekcija. Konferencijoje dalyvavo Bulgarijos, Čekijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Slovakijos, Vengrijos duomenų apsaugos priežiūros institucijų atstovai. Susitikimo metu buvo pasikeista informacija apie naujoves konkrečioje valstybėje, įvykusias nuo paskutinio Centrinės ir Rytų Europos duomenų apsaugos įgaliotinių susitikimo. Toliau buvo diskutuota apie specialiuosius reikalavimus duomenų saugai valstybės institucijose, apie duomenų klasifikavimą. Vėliau kalbėta Elektroninių ryšių direktyvos įgyvendinimo, Direktyvos 95/46/EB interpretavimo klausimais. Kalbėta taip pat ir apie informacinių technologijų naujoves, jų įtaką asmens duomenų ir privatumo apsaugai, duomenų apsaugos auditą. Susitikimo pabaigoje buvo svarstomas klausimas dėl tolesnio bendradarbiavimo. Daugumos susitikimo dalyvių nuomone, toks bendradarbiavimas ir keitimasis patirtimi yra naudingas net ir tapus ES narėmis. Nutarta, kad bendradarbiavimas tęsis ir susitikimai vyks 1 kartą per metus.

2004 m. rugsėjo 14-16 dienomis dalyvauta Vroclave vykusioje 26-oje tarptautinėje duomenų apsaugos ir privatumo įgaliotinių konferencijoje „Teisė į privatumą – teisė į orumą“. Plenarinėje sesijoje „Teisė į privatumą ir valstybės saugumas“ pažymėta, kad terorizmo grėsmė kelia susirūpinimą ir klausimą, kaip reiktų suderinti valstybės ir privatumo apsaugą, kovojant su terorizmu ir kitais rimtais

nusikaltimais, kaip sukurti tokį pasaulį, kuriame pagrindinė žmogaus teisė gyventi saugiai būtų suderinta su pagrindine teise į asmens duomenų apsaugą. Buvo kalbama, kad privatumas nėra absoliuti teisė ir svarbu rasti pusiausvyrą, sprendžiant valstybės saugumo ir privatumo apsaugos klausimus. Konferencijos metu buvo kalbėta apie darbuotojų privatumo apsaugą ir darbdavio interesus, duomenų apsaugos priežiūros institucijų bendradarbiavimą nacionaliniame ir tarptautiniame lygyje: apie Britų, Kolumbijos, Ibero, Amerikos šalių, Centrinės ir Rytų Europos šalių priežiūros institucijų bendradarbiavimą, taip pat apie Europos Komisijos 29 straipsnio darbo grupės veiklą; kelti klausimai dėl privatumo pažeidimų internete neutralizavimo, privatumo apsaugos ir politinės rinkodaros, privatumo grėsmės elektroninės demokratijos laiku. Diskutuota apie individo privatumą kaip būtinumą pažvelgti į praeitį, t.y. kalbėta apie liustracijos įstatymus įgyvendinančias struktūras, informacijos atskleidimą duomenų subjektams, studentams, mokslininkams, specialiosioms tarnyboms ir apie asmeninės informacijos anonimiškumą. Konferencijos metu buvo paliesta duomenų srautų ir globalios ekonomikos keliamų iššūkių problematika, interneto ir IT plėtrą, kai reikia galvoti apie kovą su terorizmu ir rūpintis, kad veiktų kontrolės mechanizmai. Konferencijos metu buvo priimtos rezoliucijos: dėl ISO standarto (Inspekcija – bendraautoris) ir dėl praeitų metų rezoliucijos – dėl programinės įrangos automatinio atnaujinimo – pakeitimo. Šios konferencijos metu vykusioje Europos duomenų apsaugos įgaliotinių uždaroje sesijoje buvo apsvastyta ir priimta rezoliucija dėl trečiojo ramsčio duomenų apsaugos problemų sprendimo.

2004 m. spalio 14-15 dienomis dalyvauta Europos Tarybos ir Čekijos Respublikos duomenų apsaugos institucijos organizuotoje konferencijoje „Duomenų subjektų teisės ir pareigos“. Konferencijos metu buvo kalbėta apie duomenų subjektų supratimą apie duomenų apsaugą, savo teises ir pareigas, duomenų subjektų ir duomenų valdytojų žinių lygio didinimą kaip apie vieną iš priemonių, stiprinančių duomenų subjektų teisių įgyvendinimą.

4.3. Tarptautinių renginių organizavimas

2004 m. spalio 29 d. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, siekdama kuo efektyviau įgyvendinti Europolo konvencijos reikalavimus bei užtikrinti, kad asmens duomenys būtų tvarkomi teisėtai, kartu su Europolo jungtine priežiūros institucija suorganizavo seminarą dėl asmens duomenų tvarkymo priežiūros pagal Europolo konvenciją. Seminare dalyvavo ir sveikinimo žodį tarė vidaus reikalų ministras V. Bulovas. Seminare pranešimus skaitė Europolo jungtinės priežiūros institucijos duomenų apsaugos sekretoriato vadovas, Nyderlandų duomenų apsaugos institucijos viceprezidentas, Ispanijos duomenų apsaugos institucijos prezidento pavaduotojas, Jungtinės Karalystės informacijos įgaliotinio pavaduotojas, Vengrijos Europolo duomenų apsaugos prižiūrėtojas, Europolo Lietuvos nacionalinio skyriaus viršininkas, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktorė. Seminaro metu buvo pasidalinta patirtimi, dirbant šį nelengvą ir labai atsakingą darbą. Seminare dalyvavo atstovai iš įvairių teisėsaugos institucijų.

4.4. PHARE projektas

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija kartu su Ludvig Boltzmann žmogaus teisių institutu (Austrija) nuo 2004 m. kovo 29 dienos vykdo PHARE Dvynių projektą LT02/IB-JH-02/03 „Asmens duomenų apsaugos administracinių ir techninių gebėjimų stiprinimas“ (toliau – Projektas).

Šio Projekto tikslai yra Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos administracinių gebėjimų stiprinimas ir duomenų valdytojų, pareigūnų, vykdančių asmens duomenų apsaugos priežiūrą (išskyrus VDAI specialistus), teisėjų ir visuomenės žinių apie duomenų apsaugą kėlimas. Siekiant šių tikslų, dalyvauti Projekte buvo pakviesti Austrijos, Vokietijos, Prancūzijos, Nyderlandų, Ispanijos ir kitų ES šalių ekspertai.

Įgyvendinant Projekte numatytus tikslus, 2004 metais buvo atlikta:

1. Veikla 1.1 „Pagalba stiprinant asmens duomenų tvarkymo tikrinimų atlikimą“. Jos metu ekspertai dalyvavo Inspekcijos specialistų atliekamuose asmens duomenų tvarkymo tikrinimuose, nagrinėjo LR įstatymus ir kitus teisės aktus, susijusius su duomenų apsauga, tikrinimų atlikimu bei Inspekcijos teisės aktus, reglamentuojančius tikrinimų vykdymą, Inspekcijos priimtus sprendimus dėl atliktų tikrinimų. Šios veiklos metu buvo organizuotas seminaras dėl asmens duomenų tvarkymo tikrinimų, kuriame buvo svarstomas šios veiklos baigiamosios ataskaitos projektas, Inspekcijos darbuotojai buvo supažindinti su šios veiklos rezultatais bei pasiūlymais dėl asmens duomenų tvarkymo tikrinimų tobulinimo. Galutinė šios veiklos ataskaita Inspekcijai pateikta anglų ir lietuvių kalbomis.

2. Veikla 1.2 „Pagalba stiprinant asmens duomenų tvarkymo išankstinių patikrų atlikimą“. Jos metu ekspertai tyrė teisinę išankstinės patikros atlikimo bazę, buvo organizuotas seminaras, kurio metu Inspekcijos darbuotojai buvo supažindinti su šios veiklos rezultatais bei pasiūlymais dėl išankstinių patikrų atlikimų tobulinimo. Galutinė šios veiklos ataskaita Inspekcijai pateikta anglų ir lietuvių kalbomis.

3. Vykdam 1.3 veiklą „VDAI specialistų stažuotės duomenų apsaugos institucijose Austrijoje bei Vokietijoje“, du Inspekcijos specialistai (teisininkas ir IT srities) 1 mėnesį stažavosi Šlezvigo-Holšteino nepriklausomame privatumo apsaugos centre Kylyje (Vokietija).

4. 2 komponentė „Duomenų apsaugos apmokymų komplektų paruošimas“, susidedanti iš dviejų veiklų: 2.1 „Duomenų apsaugos apmokymų komplektų paruošimas viešajam sektoriui“ ir 2.2 „Duomenų apsaugos apmokymų komplektų paruošimas privačiam sektoriui“. Apmokymų komplektai buvo parengti atsižvelgiant į Europos duomenų apsaugos *acquis*; Europos teisingumo teismo precedentų teisę; Europos žmogaus teisių teismo precedentų teisę; ES šalių narių nacionalinių teismų precedentų teisę ir institucijų, susijusių su duomenų apsaugos *acquis* įgyvendinimu tam tikrose viešojo sektoriaus srityse, praktiką. Medžiagą sudaro daugiau nei 500 lapų. Mokymo medžiaga buvo pristatyta Lietuvos viešojo administravimo institute įvykusiame trijų dienų seminare, kuriame dalyvavo apie 30 privataus ir viešojo sektoriaus duomenų valdytojų ir Nacionalinės teismų administracijos atstovai. Ši mokymo medžiaga buvo perduota Lietuvos viešojo administravimo institutui tolesniems valstybės tarnautojų mokymams.

5. Veikla 5.1 „Lietuvos duomenų apsaugos teisės aktų analizė“. Jos metu buvo nagrinėjami Lietuvos Respublikos asmens duomenų apsaugos įstatymas, LR įstatymai dėl valstybės registrų duomenų apsaugos aspektu bei kiti teisės aktai, susiję su duomenų apsauga. Ekspertai atliko nuodugnų šių teisės aktų tyrimą, lygindami juos su duomenų apsaugos *acquis*. Šios veiklos metu buvo organizuoti du seminarai, kuriuose dalyvavo Gyventojų registro tarnybos ir VĮ „Registrų centras“ atstovai, bei baigiamasis seminaras dėl asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos Gyventojų ir Nekilnojamojo turto registruose, kuriame buvo svarstomas šios veiklos baigiamosios ataskaitos projektas. Jame dalyvavo Gyventojų registro tarnybos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, Vidaus reikalų ir Teisingumo ministerijų, VĮ „Registrų centras“ atstovai. Galutinėje šios veiklos ataskaitoje ekspertai pateikė

rekomendacijas dėl tam tikrų pataisymų, susijusių su *acquis* įgyvendinimu. Galutinė ataskaita pateikta Inspekcijai anglų ir lietuvių kalbomis.

6. 2004 m. liepos mėnesį pradėtas ADTAI komentary rengimas, numatytas 5.2 veikloje. Komentarai bus išversti į lietuvių kalbą. Šie komentarai pasitarus kaip svarbus įrankis ateityje kasdieniam visų institucijų, įtrauktų į duomenų apsaugą, darbui. Pagrindinis šių komentary tikslas – pateikti pavyzdžius iš Europos teisingumo teismo, Europos žmogaus teisių teismo ir nacionalinių ES šalių narių teismų precedentų teisės, pateikti su duomenų apsauga susijusių įstatymų neaiškių nuostatų aiškinimą bei įgyvendinimą

Įgyvendinant kitus Projekte numatytus tikslus, dar du Inspekcijos specialistai stažuosis Austrijoje ir Vokietijoje, bus sukurta visuomenės informavimo strategija ir informacinė medžiaga asmens duomenų apsaugos klausimais, parengti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo komentarai, pagal Direktyva 95/46/EB ir Konvencija ETS Nr. 108, siekiant užtikrinti efektyvų ADTAI taikymą praktikoje ir jo aiškumą. Bus atlikta LR valstybės institucijų, atsakingų už asmeninės informacijos tvarkymo priežiūrą (Inspekcijos, Žurnalistų etikos inspektorius), analizė, siekiant užtikrinti geresnę asmens duomenų tvarkymo priežiūrą, sukurta duomenų saugumo atitikties vertinimo metodika, atlikta dabartinės Lietuvos teismų ir kitų institucijų (išskyrus VDAI) duomenų apsaugos praktikos analizė, organizuoti įvairūs seminarai tikslinėms grupėms: duomenų valdytojams, duomenų apsaugos priežiūros institucijoms (išskyrus VDAI) ir teisėjams.

5. VEIKLOS GAIRĖS

Svarbiausi duomenų apsaugos tikslai yra nustatyti Direktyvos 95/46/EB 29 straipsnio darbo grupės asmenų apsaugai tvarkant asmens duomenis 2004 metų rugsėjo 29 d. priimtame Strategijos dokumente.

Atsižvelgiant į tai, viena iš Inspekcijos veiklos krypčių yra prisidėti prie teisės į duomenų apsaugą, vienos iš pagrindinių teisių, koncepcijos plėtojimo. Taip pat planuojama toliau dirbti geresnio Direktyvos 95/46/EB įgyvendinimo kryptimi, nes Direktyvos 95/46/EB 29 straipsnio darbo grupė siekia užbaigti programą dėl geresnio Direktyvos 95/46/EB taikymo.

Inspekcija, atsižvelgdama į Strategijos dokumentą, kuriame siūloma duomenų apsaugos institucijoms stiprinti bendradarbiavimą, skirs daugiau dėmesio praktiniam bendradarbiavimui su kitomis duomenų apsaugos institucijomis, tiek kasdieniniame darbe, tiek planuojant bendrus veiksmus.

Inspekcija kaip narė aktyviai dalyvaus Europos Sąjungos institucijų, pvz., Direktyvos 95/46/EB 29 straipsnio darbo grupės asmenų apsaugai tvarkant asmens duomenis, Šengeno jungtinės priežiūros institucijos, Europolo jungtinės priežiūros institucijos, Muitinės jungtinės priežiūros institucijos, Europos Tarybos ETS Nr. 108 Konsultacinio komiteto, Tarptautinės darbo grupės dėl duomenų apsaugos telekomunikacijose veikloje, pareikšdama nuomonę sprendžiant klausimus, susijusius su asmens duomenų apsauga.

2005 m. taip pat numatoma teikti Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pakeitimus, susijusius su asmens kodo naudojimu, asmens duomenų tvarkymu statistikos tikslais ir kt.

Planuojama supaprastinti duomenų valdytojams pranešimo apie duomenų tvarkymą bei pranešimo dėl išankstinės patikros pateikimo procedūras. Tuo tikslu planuojama keisti Asmens duomenų valdytojų valstybės registro nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimu Nr.

262, bei Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2003 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1T-61 patvirtintus Išankstinės patikros tvarką bei Pranešimo dėl išankstinės patikros formą.

Taip pat 2005 m. Inspekcija numato stiprinti prevencinę veiklą bei visuomenės informavimą.